

Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding

Via lokale heffingen dragen inwoners en ondernemers in Alkmaar bij aan het welzijn, de leefbaarheid en de voorzieningen in onze stad. De gemeentelijke onroerendezaakbelasting (OZB), rioolheffing en afvalstoffenheffing vormen met zaken als huur, hypotheek, gas, licht, water, opstalverzekering en waterschapslasten de woonlasten. Deze drie heffingen zijn financieel verreweg de belangrijkste gemeentelijke heffingen.

Bij lokale heffingen onderscheiden we belastingen, retributies en leges.

- Belastingen zijn verplichte bijdragen aan de gemeente zonder dat hier een directe tegenprestatie tegenover staat;
- Retributies, verplichte betalingen, heffen we als we één van onze bezittingen ter beschikking stellen, of als we een dienst verlenen aan een individu of onderneming;
- Leges zijn vergoedingen voor kosten die wij maken voor administratieve handelingen zoals het geven van informatie en het verstrekken van vergunningen.

De paragraaf gaat over:

- Het in 2019 te voeren beleid op het gebied van lokale heffingen en kwijtschelding;
- De daarmee gepaard gaande (geraamde) inkomsten;
- Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd;
- De daarbij behorende lokale lastendruk.

Geraamde inkomsten:

In de begroting zijn onderstaande baten aangaande belastingen en heffingen geraamd:

X € 1.000	Gerealiseerde baten 2017	Geraamde baten 2018	Geraamde baten 2019
OZB	€ 21.509	€ 21.891	€ 22.522
Rioolheffing	€ 7.160	€ 7.399	€ 7.747
Afvalstoffenheffing	€ 11.011	€ 11.243	€ 11.462
Hondenbelasting	€ 267	€ 273	-
Toeristenbelasting	€ 590	€ 503	€ 491
Reclamebelasting	€ 264	€ 275	€ 275
Havengelden	€ 70	€ 107	€ 108
Parkeerbelasting	€ 6.696	€ 6.391	€ 7.000
Baatbelasting Noordelijke Ontsluiting Beverkoog	€ 0	€ 200	€ 125
Precario kabels en leidingen	€ 4.430	€ 4.430	€ 4.430
Precario overige	€ 548	€ 520	€ 483
Leges	€ 4.566	€ 4.071	€ 4.125
Lijkbezorgingsrechten	€ 470	€ 537	€ 537
Totaal belastingen	€ 57.581	€ 57.840	€ 59.305
Af: Kwijtschelding	€ 578	€ 639	€ 637
Totaal belastingen inclusief	€ 57.006	€ 57.201	58.668

Beleid ten aanzien van de lokale heffingen

In het coalitieakkoord 2018-2022 is afgesproken de lokale lasten voor burgers en bedrijven laag blijven. Doelstelling is om de gemeente te blijven met de laagste lasten van de grote steden. Dit leidt onder meer tot:

- het afschaffen van de hondenbelasting en
- het stimuleren van het toeristisch verblijf van mensen die in het dagelijks leven drempels ervaren om er op uit te trekken. Concreet betekent dit dat de toeristenbelasting voor nadere te bepalen specifieke maatschappelijke doelgroepen wordt gehalveerd ingaande 2019.

Voor 2019 is een beperkte generieke stijging van de tarieven doorgevoerd van 2,3 procent (verwachte inflatie voor 2019 op basis van juniraming CPB). Op basis van het vastgestelde Afvalbeleidsplan en Beleidsplan Stedelijk Water stijgt het tarief voor rioolrecht met 2,1 procent bovenop de beperkte generieke stijging van de tarieven van 2,3 procent. Met ingang van december 2015 is de precario op kabels en leidingen ingevoerd. Op basis van de laatste wetwijziging komt deze heffing met ingang van 2022 te vervallen. In de begrotingsopbouw is reeds geanticipeerd op het wegvallen van deze belastingen.

Beleidsuitgangspunten berekeningen

Bij het bepalen van de tarieven die hoogstens kostendekkend mogen zijn, is bepaald dat de geraamde baten per (sub)product of per (sub)taakveld de ter zake geraamde lasten niet overschrijden.

Bij de berekening van de kostendekkende heffingen zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd voor de bepaling van de lasten:

- De toerekenbare directe loonkosten zijn op basis van de begrote loonsommen en een tijdsbesteding per product op basis van historische tijdregistratie, dan wel op basis van de begrote loonsommen aan een taakveld toebedeeld.
- De toerekenbare interne indirecte kosten (overhead) zijn gebaseerd op een gemiddeld bedrag per fulltime equivalent (FTE).
- De toerekenbare externe kosten, veelal vanuit Stadswerk voor begraaftplaatsen, riool en afval, zijn gebaseerd op de in de begroting geraamde bedragen.
- De toerekenbare kapitaallasten zijn gebaseerd op de in de begroting geraamde investeringen.
- De toerekenbare BTW is gebaseerd op de in de begroting geraamde investeringen en de geraamde inkoopbedragen.
- De overige toerekenbare lasten, waaronder mutaties voorzieningen, zijn conform de in de begroting opgenomen ramingen.

Toepassing van bovenstaande uitgangspunten leidt tot het volgende overzicht van de opbouw van de baten en lasten en dekkingspercentages van de kostendekkende heffingen:

X € 1.000	Directe kosten en inkomsten			Toe te rekenen kosten		Totale kosten = 100%	Opbrengst heffingen	Dekkingspercentag e
	Kosten taakveld (en) incl. (omslag) rente	Inkomsten taakveld (en), excl. heffingen	Netto kosten taakveld	Overhead incl. (omslag) rente	BTW			
Leges:								
Burgerlijke stand	116		116	22		138	-124	89%
Reisdocumenten	369		369	162		531	-452	85%
Rijbewijzen	353		353	227		580	-542	93%
Verstrekingen uit de basisadministratie	46		46	49		95	-53	56%

personen en basisregistratie niet ingezetenen								
Overige publiekzaken	154		154	41		195	-171	87%
Subtotaal publiekzaken	1.038		1.038	502		1.540	-1.342	87%
Bouwen	1.122		1.122	718	29	1.869	-1.640	88%
Brandveilig gebruiken	88		88	79	1	169	-26	15%
Slopen	5		5	4	0	9	-3	29%
Afwijken bestemmingsplannen	456		456	340	9	805	-18	2%
Kappen/ uitritvergunningen	90		90	82	1	173	-60	35%
Reclamevergunning	88		88	75	2	166	-5	3%
Subtotaal bouwen etc	1.849		1.849	1.298	42	3.190	-1.752	55%
Verkeer en vervoer	484		484	23	69	577	-396	69%
Totaal leges	3.371		3.371	1.823	111	5.307	-3.490	66%
Lijkbezorging/grafrechten:								
Verlenen van rechten	223		223	117		339	-149	44%
Begraven incl. as bestemming	213		213	0	45	257	-151	59%
Ontmoeten, herdenken	22		22		4	26	-19	73%
Onderhoud	322		322	4	66	392	-218	56%
Totaal Lijkbezorging/grafrechten	779		779	121	115	1.015	-537	53%
Rioolheffing	6.460	-41	6.419	16	1.673	8.108	-7.747	96%
Afvalstoffenheffing	10.369	-103	10.265	8	1.983	12.257	-11.462	94%

Lokale lastendruk

De uitwerking van de belastingen en heffingen 2018 leidt tot het volgende onderstaande overzicht van de lokale lasten. De overzichten geven de lasten aan voor een gezin met een woning met een gemiddelde WOZ-waarde. De gegevens worden landelijk gebruikt voor het vergelijken van de lokale lasten en de lastenontwikkeling ten opzichte van het vorige jaar, zoals bijvoorbeeld door het COELO. Voorts wordt de uitkomst opgenomen in de kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen.

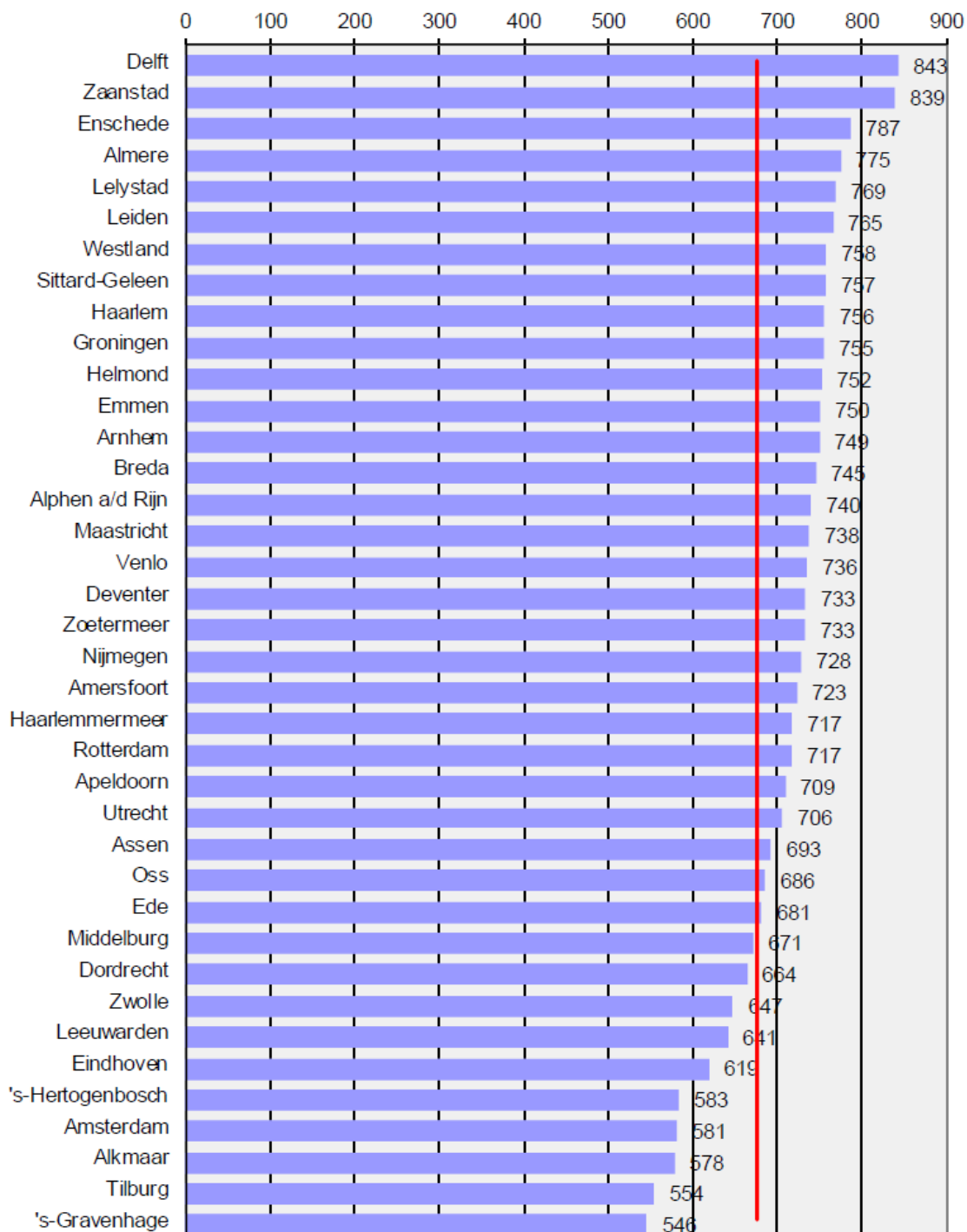
Woonlasten (afgerond)	2017	2018	2019	toename
OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	182	182	186	2,3%
Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	130	133	139	4,4%
Afvalstoffenheffing voor een gezin	261	264	270	2,3%
Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	573	578	594	2,78%
Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin	723	721		
Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar er voor	79%	80%		

COELO

In de volgende tabel zijn de resultaten opgenomen van het onderzoek naar gemeentelijke heffingen dat is uitgevoerd door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van Lagere Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen. Dit onderzoek is te vinden onder www.coelo.nl. Het overzicht voor wat betreft de woonlasten 2018 grote gemeenten is hierin opgenomen. Hieruit blijkt dat de belastingdruk in Alkmaar al geruime tijd tot de laagste behoort van de grote(re) gemeenten, inclusief de provinciehoofdsteden.

Woonlasten (OZB, reinigingsheffingen en rioolheffing) in euro's per meerpersoonshuishouden met een koopwoning. De rode lijn geeft het gewogen gemiddelde weer.

Bron COELO: Kerngegevens belastingen grote gemeenten 2018

Daarnaast heeft het COELO de Atlas van de lokale lasten 2018 gepubliceerd waarin alle gemeenten zijn opgenomen. Hierbij komt de gemeente Alkmaar op de dertiende plaats van de goedkoopste gemeenten op een totaal van 388 gemeenten (2017 achtste plaats).

Eigenaar-bewoner	Woonlasten eenpersoons- huishouden	Woonlasten meerpersoons- huishouden	Rangnummer meerpersoons- huishouden
Alkmaar 2018	477	578	13

Kwijtscheldingsbeleid

Voor de OZB, afvalstoffenheffing en het rioolrecht bestaat de mogelijkheid om een kwijtscheldingsverzoek in te dienen. Voorts is er beperkte kwijtschelding mogelijk voor grafrechten en leges. Aangezien de OZB en rioolrechten alleen van eigenaren geheven worden en voor bedrijfspanden wettelijk praktisch geen kwijtschelding mogelijk is, wordt veelal kwijtschelding verleend voor de afvalstoffenheffing.

In Alkmaar wordt uitgegaan van de meest ruime, zogenaamde 100% norm. Dit houdt in, dat kwijtschelding wordt verleend aan belastingschuldigen die een inkomen hebben dat op of onder 100 procent van de bijstandsnorm ligt.

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in de risico's die de gemeente loopt en de middelen en mogelijkheden die beschikbaar zijn om onverwachte tegenvallers op te vangen. Daarnaast geeft deze paragraaf inzicht in de ontwikkeling van een aantal kengetallen over de financiële positie.

In deze paragraaf gaan we achtereenvolgens in op:

- Het risicoprofiel en de benodigde weerstandscapaciteit (inventarisatie van de risico's);
- De berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit (inventarisatie vrije financiële ruimte);
- De bepaling van de ratio van het benodigde weerstandsvermogen versus de beschikbare weerstandscapaciteit;
- Een zestal kengetallen ter ondersteuning van de beoordeling van de financiële positie.

2. Risicoprofiel en benodigde weerstandscapaciteit

2.1 Beschrijving van het risicoprofiel

Garantstelling Noordwest Ziekenhuisgroep (NWZ)

In oktober 2016 heeft de gemeenteraad ingestemd met het verstrekken van een garantstelling van maximaal € 60 miljoen voor de vernieuwbouw van het ziekenhuis NWZ in Westerhout. Deze garantstelling zal mogelijk begin 2019 worden verstrekt. Het ziekenhuis heeft een sluitende businesscase voor de vernieuwbouw van het ziekenhuis gepresenteerd. Meerdere partijen waaronder de gemeente en het Waarborgfonds van de Zorg beoordelen deze businesscase.

Vastgestelde grondexploitaties

In de nota jaarlijkse Meerjaren Prognose Grondexploitaties worden jaarlijks over de risico's van bestaande plannen aan de gemeenteraad gerapporteerd. In deze nota zijn per grondexploitatie de risico's opgenomen en gekwantificeerd. Er is expliciet vermeld welke risico's – indien ze optreden – ten laste komen van de post onvoorzien in de grondexploitatie en welke risico's onderdeel zijn van de weerstandsparagraaf. In eerdere jaren vermeldden wij de vertraging van gronduitgifte of een stopscenario op het bedrijventerrein Boekelermeer als grootste risico. Bedrijventerrein Boekelermeer is het omvangrijkste en belangrijkste project binnen de bestaande grondexploitaties om nauwgezet op voortgang en risico's te volgen. Het totale programma van deze grondexploitatie bevat ruim 95 hectare uitgeefbare bedrijfskavels.

Voormalige Niet In Exploitatie Genomen Grondexploitaties (NIEGGS)

De afgelopen jaren zijn de NIEGGS periodiek beoordeeld. Op basis van deze beoordelingen zijn de noodzakelijke financiële reserveringen voor risico's of verwachte afboekingen expliciet opgenomen als voorzieningen. In de jaarrekening 2016 zijn de effecten tot herziening van de BBV-verslaggevingsregels rondom de NIEGGS verwerkt. De voormalige NIEGGS zijn in de jaarrekening 2016 als vaste activa (strategische gronden) opgenomen. In het BBV is voor de omzetting een overgangsregeling opgenomen. De NIEGG-complexen die per 1 januari 2016 uit exploitatie werden genomen, konden zonder eventuele afwaardering omgezet worden tegen de boekwaarde per 1 januari 2016. Deze overgangsregeling loopt vier jaar. Uiterlijk 31 december 2019 moet een toets plaatsvinden op de marktwaarde van deze complexen tegen de geldende bestemming op het moment van de marktwaardetoets. De grootste voormalige NIEGGS betreffen de gronden en panden op Overstad, het voormalige NUON-terrein en de gronden in bezit bij het dorp Stompeteren. Taxatie kan leiden tot herziening van de getroffen voorzieningen, afboekingen van de gronden of een

bevestiging dat we deze gronden en panden op een goede wijze waarderen. Dit kan zowel financiële meevallers als financiële tegenvallers tot gevolg hebben. Het risico op wijziging van de waardering is het grootst bij het voormalige NUON-terrein. Taxatie hiervan staat gepland in 2019.

Industrieterrein Oudorp

In 2017 deden wij een aankoop op het industrieterrein Oudorp. Ontwikkeling van dit gebied maakt deel uit van de Omgevingsvisie en een mogelijke verkleuring van het gebied. Dit terrein maakt onderdeel uit van de Kanaalzone. Na een nadere verkenning naar de mogelijkheden in dit gebied worden de risico's verder in beeld gebracht. In de huidige risicoberekening van de benodigde weerstandscapaciteit is het verschil tussen de grondwaarde en de aankoopprijs van het gebouw opgenomen als risico.

Uitgevlochten bedrijven en Gemeenschappelijke regelingen

In 2014 en 2015 is een aantal organisatie-eenheden van de gemeente uitgevlochten. Dit zijn onder andere de sociale dienst (Halte Werk), afdeling belastingen (Cocensus), Stedelijk Museum Alkmaar, afval en beheer openbare ruimte (Stadswerk072), de sportactiviteiten (Alkmaar Sport) en het theater (TAQA theater De Vest). Daarnaast werken we samen met buurgemeenten in een aantal gemeenschappelijke regelingen. Gemeente Alkmaar ondersteunt de bedrijfsvoering bij de uitgevlochten bedrijven (verplichte winkelnering) en belast de kosten hiervan door. Het is geen automatisme dat de ontvangende partijen de geoffreerde dienstverlening afnemen en de kostenontwikkeling betalen. Neemt de partij niet af, dan geeft dit op de korte termijn een dekkingprobleem in de begroting.

Bedrijfsonderdelen die op afstand zijn gezet, gemeenschappelijke regelingen en andere verbonden partijen hebben de opdracht om zelf het risicomangement in de eigen organisatie in te richten. Beoordeling van de risico's die zijn opgetreden voor deze bedrijfsonderdelen, vindt plaats bij het indienen van het jaarverslag/jaarrekening en de begroting. Aanvullend is er een regionale werkgroep voor verbonden partijen, die naar de ontwikkeling van risico's kijkt. Relevante risico's worden ook meegenomen in het weerstandsvermogen van de gemeente. Binnen de gemeenschappelijke regelingen vraagt de bedrijfsvoering, de financiële positie en de lopende begroting van de GGD extra aandacht. De GGD kan aan (deze) deelnemende gemeente onvoldoende zekerheid geven dat de bedrijfsvoering en bijbehorende informatievoorziening op orde is. De GGD heeft geen algemene reserve om zelf financiële tegenvallers op te vangen.

Sociaal domein

De afrekening sociaal domein is sinds het eerste uitvoeringsjaar 2015 in een bestemmingsreserve gestopt. Deze bestemmingsreserve is de eerste (financiële) buffer voor de onzekerheden op de korte termijn in de begroting voor het programma Maatschappelijke ontwikkeling. Deze bestemmingsreserve maakt geen onderdeel uit van de algemene reserve. De stand van de reserve aan het eind van dit jaar, is voldoende om op de korte termijn de risico's financieel af te dekken. De lasten kunnen in enig jaar meer stijgen dan gecompenseerd in de algemene uitkering gemeentefonds als gevolg van meer inwoners die maken gebruik van voorziening WMO en gebruik van maatwerkvoorzieningen voor jeugd en anderzijds door prijsstijgingen van aanbieders.

Precariobelasting voor nutsnetwerken

De Tweede Kamer heeft in februari 2017 besloten om de duur van de overgangstermijn voor gemeenten voor de afschaffing van de precariobelasting voor nutsnetwerken te beperken tot vijf jaar (tot uiterlijk tot 1 januari 2022). In de lopende meerjarenbegroting van de gemeente Alkmaar is rekening gehouden met dit effect. In de Voorjaarsnota 2018-2021 is door het college aan de gemeenteraad een voorstel gedaan hoe invulling te geven aan deze opgaven. De gemeenteraad heeft hierin ingestemd en in de begroting 2018 is de eerste € 2 miljoen van de opgave van € 4,4

miljoen ingevuld. In de kaderbrief 2018 is de resterende € 2,4 miljoen in 2022 opgenomen in het financieel kader.

2.2 Gekwantificeerde risico's en benodigde weerstandscapaciteit

In het onderstaande overzicht staat zonder rangorde een selectie van de risico's. Het geeft een beeld van de diversiteit van de risico's die vastliggen in Naris (het risico-inventarisatiesysteem). In Naris wordt ook de statistische berekening voor de benodigde weerstandscapaciteit gemaakt.

Risico	Kans In %	Maximaal financieel gevolg
De compensatie voor loon- en prijsstijgingen binnen de algemene uitkering gemeentefonds is lager dan werkelijke stijgingen en claims op de begroting van de gemeente Alkmaar.	50	€ 2 miljoen (per jaar)
Grondexploitatie Boekelermeer Zuid 2: De ontwikkeling van de Boekelermeer heeft een lange doorlooptijd en is sterk afhankelijk van de economische groei in de regio. Voor de berekening van dit risico gebruiken we vertraging verkoop of stopscenarioberekening in het kader van de tienjaarstermijn BBV. Zie verder het MPG voorjaar 2018.	30	€ 1,3 miljoen (eenmalig)
BUIG: Aantal uitkeringsgerechtigden stijgt sneller dan waarmee rekening is gehouden in BUIG-budget. Deze onevenwichtigheid kan na één of twee jaar vertraging (weer) worden gecompenseerd als aantoonbaar is dat exogene factoren hier een rol spelen.	50	€ 1,5 miljoen per jaar
NIEGGS - Stompetoren West – Nog geen grondexploitatie (grex) vastgesteld voor de ontwikkeling van het gebied. Afwaardering naar een lagere agrarische waarde van de boekwaarde komt aan de orde als geen grex wordt vastgesteld.	30	€ 0,6 miljoen (eenmalig)
Dienstverleningsovereenkomsten: We ondersteunen de bedrijfsvoering van de uitgevlochten bedrijven (verplichte winkelnering) en belastingen hiervan door. Het is geen automatisme dat de ontvangende partijen de geoffreerde dienstverlening afnemen en de bijbehorende kostenontwikkelingen betalen.	50	€ 0,5 miljoen per jaar
Het verstrekken van een garantstelling aan het ziekenhuis NWZ	2,5	€ 60 miljoen

2.3. Niet gekwantificeerde risico

De rente is historisch laag, waardoor de rekenomslag (rekenrente) ook laag is. Op dit moment is de renteomslag van de gemeente 1,5%. Op de middellange en lange termijn kan de rente gaan stijgen. Als de rente stijgt, dan zal bij een gelijkblijvend voorzieningenniveau begrotingsruimte moeten worden vrijgemaakt. Dit gaat heel geleidelijk. Leningen staan lange tijd vast en bij stijging van de rente gaat de renteomslag langzaam omhoog. Bij een geleidelijke stijging van de rente duurt het vijf tot tien jaar voordat de renteomslag met 1 procent stijgt. Een stijging van de renteomslag met 1 procent kost € 4 miljoen.

2.4 Onbenutte belastingcapaciteit ten opzichte van het landelijk gemiddelde

De onbenutte belastingcapaciteit is het verschil tussen de werkelijk opgelegde belastingen en de maximaal te heffen belastingen. Het gaat om de belastingsoorten: OZB, rioolheffing, afvalstoffenheffing en leges.

De onbenutte belastingcapaciteit ten opzichte van de landelijk gemiddelde woonlasten is € 7 tot 10 miljoen. De landelijk gemiddelde woonlasten voor een gezin bij gemiddelde WOZ waarde zijn € 721. Voor een gezin in Alkmaar is dat dit jaar € 578.

3. Berekening beschikbare weerstandscapaciteit

De incidenteel beschikbare weerstandscapaciteit wordt gevormd door de algemene reserve. De structureel beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de componenten onbenutte belastingcapaciteit en onvoorzien. In deze jaarrekening is de onbenutte belastingcapaciteit niet meegenomen in het weerstandsvermogen. Voor de post Onvoorzien wordt per jaar in de begroting een bedrag geraamd van € 152.100.

4. Ratio weerstandsvermogen

Om te bepalen welk niveau het weerstandsvermogen heeft, moet de relatie worden gelegd tussen de gekwantificeerde risico's met de daarbij benodigde weerstandscapaciteit (90% zekerheid als uitgangspunt) en de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt de ratio van het weerstandsvermogen.

De vastgestelde norm voor de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit moet minimaal voldoende zijn. Dit betekent dat de ratio zich tussen de 1,0 en 1,4 bevindt.

	<u>Beschikbare weerstandscapaciteit</u>	<u>€ 41,2 mln.</u>	
Ratio weerstandsvermogen	Benodigde weerstandscapaciteit	€ 15,7 mln.	= 2,6

De ratio is de laatste jaren stabiel tussen de 2,4 en 2,6. De benodigde weerstandscapaciteit is € 2 miljoen hoger dan het bedrag bij de vaststelling van de begroting 2018. De risico's in 2019 nemen af door het opnemen van de precario op nutsnetwerken (kabels en leidingen) in het financieel kader 2019-2022 en nemen in 2019 toe door verstrekken van de garantstelling aan NWZ. Ten opzichte van de begroting 2018 is de beschikbare weerstandscapaciteit gegroeid met ruim 4 miljoen.

5. Kengetallen financiële positie

Sinds 2016 zijn gemeenten verplicht een aantal kengetallen op te nemen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing voor de beoordeling van de financiële positie.

Overzicht financiële kengetallen

Kengetal	Rekening 2016	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Norm
Netto schuldquote	103,0%	106.1%	106,1%	103,8%	105,3%	105,2%	< 100% is voldoende > 130% is onvoldoende
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	99,6%	102.5%	102,6%	100,6%	102,1%	101,9%	Geen VNG norm
De solvabiliteitsratio	24,5%	23,0%	22,4%	21,0%	20,5%	20,6%	> 30% is voldoende < 20% is onvoldoende
Kengetal grondexploitatie	15,5%	14.7%	15,4%	8,0%	5,2%	4,3%	Geen VNG norm
Structurele exploitatieruimte	0,3%	-1.2%	0,2%	0,2%	0,6%	0,9%	Structurele lasten en -baten zijn in evenwicht

Kengetal	Rekening 2016	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Norm
Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishoudens ten opzichte van het landelijk gemiddelde	78,6%	80,2%	80,3%	80,3%	80,3%	80,3%	Geen norm - Ranglijst COELO

Beoordeling kengetallen in relatie tot de financiële positie

De begroting 2019 en ook de meerjarenramingen is structureel sluitend en de lasten voor inwoners en bedrijven zijn laag.

De schuldpositie van de gemeente groeit omdat de gemeente meer investeert dan het bedrag aan afschrijvingen in enig jaar. De nettoschuldquote blijft redelijk stabiel omdat ook de omvang van de begroting in 2019 groeit. Het eigen vermogen loopt de komende jaren geleidelijk terug omdat de bestemmingsreserves (erfpacht en brutoactiveringsreserves) ten gunste van de exploitatie worden gebracht. De bestemmingsreserve West Frisiaweg valt in de begroting 2019 nog niet vrij.

Toelichting

Kengetal 1: Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Het kengetal dat in de BBV wordt gehanteerd, is gebaseerd op de VNG-norm die we eerder al hanteerden in de begroting. Daarvoor zijn door de VNG ook normen opgesteld. Tussen de 100% en 130% is score oranje (opletten), bij meer dan 130% is de score rood (ingrijpen wenselijk).

In het coalitieakkoord is de ambitie opgenomen om te komen tot een integrale visie op de financiële positie, waaronder onze schuldquote. De integrale visie wordt in 2019 aan de gemeenteraad aangeboden. In deze begroting gaan we alvast in op de schuldpositie en de schuldquote van de gemeente.

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Doordat de rentestand historisch gezien de laatste jaren heel laag is valt deze druk nog mee, maar bij een stijgende rente kan de druk wel toenemen, omdat het uitstaande bedrag aan leningen relatief hoog is. Er zal dan meer begrotingsruimte nodig zijn om de rentelasten te kunnen dekken, waardoor er minder ruimte is voor andere kosten, bijvoorbeeld in de zorg of het onderhouden van de openbare ruimte. Hierop wordt al geanticipeerd door minder korte leningen (kasgeld) aan te gaan en meer lange leningen af te sluiten. Daarnaast wordt er met forwards geprofiteerd van de huidige lage rentestanden voor toekomstig af te sluiten leningen.

Door het verlagen van de schuldquote kan ook de druk op lange termijn worden verlaagd.

Het verlagen van de schuldquote werkt echter tegengesteld aan de wens om te investeren in de stad. De belangrijkste reden dat de netto schuldquote iets boven de 100% is gebleven de afgelopen jaren is de forse omvang van de investeringen in de stad.

Bij de jaarrekening 2014 was de schuldquote 120,3%. Dit is nog onder de door de VNG genoemde bovengrens van 130%, maar in 2015 zijn wel maatregelen genomen, zodat de quote is gedaald naar 105,3%. Eind 2016 is deze verder gedaald naar 103%. In 2017 was er een lichte stijging naar 106,1%.

Dat was ook de prognose in de begroting 2018 voor de schuldquote in 2018. De prognose van de schuldpositie voor 2019 is 103,8%.

Er zijn een aantal mogelijkheden om de schuldquote te beïnvloeden.

Een van de belangrijkste daarvan is het eigen investeringsniveau. Omdat het college het nog steeds belangrijk vindt om in de stad te blijven investeren, is het niet goed mogelijk om op deze manier de schuldquote te verlagen.

Een andere mogelijkheid is verkoop van (financiële) vaste activa. Het college is hier al mee aan de slag, de afgelopen jaren is er bijvoorbeeld veel vastgoed verkocht. De komende periode gaan we daar mee door.

Een laatste mogelijkheid is het versterken van het eigen vermogen. Dit doen wij door een verantwoord financieel beleid, waarbij geld dat over is naar de algemene middelen gaat en tegenvallers zoveel mogelijk binnen het eigen programma worden opgevangen.

We zijn aan het bestuderen of het introduceren van een renterisicobuffer tot de mogelijkheden behoort. Bij een renterisicobuffer van bijvoorbeeld 0,5% worden de rentelasten hoger begroot dan daadwerkelijk verwacht. Als de rente dan 0,5% stijgt kunnen de hogere rentelasten worden opgevangen binnen de begroting en hoeft er geen tussentijdse begrotingswijziging plaats te vinden. Als de rentestijging zich niet voordoet wordt het positieve resultaat toegevoegd aan het eigen vermogen en daalt de schuldpositie en de schuldquote.

Kengetal 2: Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Het betreft hier de netto schuldquote, gecorrigeerd voor de verstrekte leningen. Deze worden niet meegerekend in het kengetal Netto schuldquote. Dit wordt gedaan omdat er bij verstrekte leningen een potentiële onzekerheid bestaat over het terugbetalen van deze leningen. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast. Alkmaar heeft geen grote uitstaande lening portefeuille.

Kengetal 3: Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin we in staat zijn aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Dit is gebaseerd op het eigen vermogen (reserves en begrotingsresultaat) als percentage van de totale balans. Hoe hoger de ratio, hoe groter de weerbaarheid. De ontwikkeling van dit kengetal is de afgelopen jaren stabiel maar zal de komende jaren iets teruglopen als het vermogen niet wordt versterkt.

Kengetal 4: Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Als grond tegen de prijs van landbouwgrond is aangekocht, loopt een gemeente relatief gering risico. Hoe lager dit percentage is, hoe lager het risico. 15% is goed!

Kengetal 5: Structurele exploitatieruimte

Een positief percentage betekent dat de structurele baten in de begroting toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Een negatief getal geeft aan dat structurele lasten gedekt worden door incidentele baten. Dit is bijvoorbeeld het geval als structurele lasten worden gedekt door de verkoop van vastgoed. In Alkmaar is de meerjarenramingbegroting structureel in evenwicht.

Kengetal 6: Belastingcapaciteit: Alkmaar heeft lage lokale lasten. Het kengetal is positief. Dat wil zeggen dat de woonlasten lager zijn dan het gemiddelde in Nederland. De onbenutte belastingcapaciteit kan ingezet worden om toekomstige nadelen op te vangen.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen valt uiteen in twee onderdelen:

1. woningen en gebouwen;
2. infrastructuur, riolering, water en openbaar groen.

1. Woningen en gebouwen

Algemeen beleidskader

Het beleidskader van het gemeentelijk vastgoed is vastgelegd in de nota Vastgoed 2016 (gemeenteraad, 2 februari 2016).

Het bezitten van vastgoed is voor de Gemeente Alkmaar geen doel op zichzelf. De Gemeente verwerft gebouwen en gronden en houdt deze in bezit om maatschappelijke doelstellingen, stedelijke ontwikkelingen, gemeentelijke bedrijfsvoering en andere bestuurlijke doelen te faciliteren. In overige gevallen kan het vastgoed worden afgestoten.

De exploitatie van de gemeentelijke vastgoedportefeuille bestaat onder andere uit het afstemmen van vraag en aanbod, op dusdanige wijze dat de gemeentelijke doelstellingen worden gerealiseerd met een efficiënte inzet van middelen. Door centrale regie op de vastgoedportefeuille kan goede afstemming binnen de vastgoedportefeuille plaatsvinden en kunnen dwarsverbanden tussen diverse soorten gemeentelijke panden en haar (potentiële) gebruikers gelegd worden.

De gemeente Alkmaar gaat in zijn algemeenheid bij verkoop en verhuur van vastgoed uit van marktconforme tarieven, tenzij het college besluit hiervan af te wijken. In 2019 zal het onderzoek afgerond zijn om te kijken of het gemeentelijk sportvastgoed kan worden overgedragen aan Alkmaar Sport.

Indeling en omvang vastgoedportefeuille

De vastgoedportefeuille (gebouwen) heeft een verzekerde (herbouw)waarde van € 667 miljoen (2018).

Het vastgoed van de gemeente heeft een 'maatschappelijke functie' (gebouwen met een functie op het gebied van onderwijs, sport, cultuur, welzijn, veiligheid, maatschappelijke opvang, huisvesting eigen medewerkers en beeldbepalende monumenten) of een 'bedrijfseconomische functie' (bedrijfs(verzamel)gebouwen, kinderdagverblijven, parkeergarages en andere gebouwen met potentie om commercieel geëxploiteerd te worden).

Categorie	Aantal
Dienstgebouwen	8
Monumenten	39
Onderwijs	90
Cultuur	8
Welzijn	50
Sport	63
Woningen	41
Bedrijfspanen (onder andere parkeergarages)	38

Onderhoud vastgoed

Het doel van het onderhoud van vastgoed is technisch, functioneel en financieel behoud van waarde (Nota Vastgoed 2016). De uitvoering gebeurt aan de hand van een Meerjarig Onderhoudsplan (MJOP), welke wordt geactualiseerd en aangepast aan de conditie waarin de bouwdelen zich op dat moment bevinden. Met deze werkwijze conform de NEN 2767 wordt onderhoud uitgevoerd wanneer dat nodig is en niet alleen omdat het in de planning staat. Afhankelijk van de conditie wordt een

kwaliteitsscore gegeven. Voor panden die permanent in exploitatie zijn is het uitgangspunt om de gewogen conditiescore minimaal redelijk (niveau 3, plaatselijk zichtbare veroudering, functievervulling van bouw- en installatiedelen niet in gevaar) te krijgen en/of te houden. Voor monumenten is het uitgangspunt om de gewogen conditiescore minimaal op goed (niveau 2, incidenteel beginnende veroudering) te krijgen en/of te houden. Jaarlijks wordt er een bedrag van € 3,5 miljoen begroot voor onderhoud.

Uitzondering hierop zijn de panden die op de nominatie staan om op korte termijn verkocht of gesloopt te worden of waarvan de toekomstige bestemming/functie onduidelijk is. Tot die tijd vindt onderhoud plaats op basis van instandhouding.

Het erfpachtcomplex

In 2007 heeft de gemeenteraad besloten het beleid ten aanzien van erfpacht te wijzigen waardoor verkoop van de blote eigendom in algemene zin aan de bestaande erfpachters en hun rechtsopvolgers mogelijk wordt. Hierbij wordt een uitzondering gemaakt voor gronduitgifte voor scholen, sportcomplexen, sociaal-culturele voorzieningen en in (her)ontwikkelingsgebieden. Bij uitgifte van grond in de openbare ruimte of voor specifieke doeleinden wordt per geval de wenselijkheid van verkoop of uitgifte in erfpacht beoordeeld.

Vanaf 2029 lopen de eerste erfpachttijdvakken van 50 jaar af van de erfpachtuitgiften van na 1978 en kan de gemeente weer een nieuwe canon in rekening brengen. De vraag is wat de gemeente dan in rekening gaat brengen. In 2019 zal er een volledige inventarisatie uitgevoerd zijn om inzicht te krijgen om hoeveel erfpachtadressen het gaat.

Onderwijshuisvesting

De meeste schoolgebouwen zijn eigendom van de schoolbesturen die zelf verantwoordelijk zijn voor het onderhoud. De gemeente onderhoudt wel de schoolcomplexen in gemeente-eigendom én is verantwoordelijk voor (ver)nieuwbouw. De rente- en kapitaallasten daarvan komen in de gemeentelijke begroting. Op de Meerjarenbegroting is in de jaarschijf 2019 budget opgenomen voor meerdere nieuwbouwprojecten uit het Integraal Huisvestingsplan. Uit ramingen prijspeil 2018 blijkt dat gezien de landelijke marktontwikkelingen de jaren eerder gereserveerde budgetten niet toereikend zijn. Op basis van recente plannings is bekeken voor welke nieuwbouwprojecten in 2019 en 2020 extra geld nodig is om ze te realiseren. Voor het project Kardinaal de Jong/Fontein is nieuwbouwbudget beschikbaar voor vernieuwbouw. Dit is vooralsnog taakstellend. Mocht op basis van ramingen van uitgewerkte plannen blijken dat dit niet haalbaar is dan zal bij de Voorjaarsnota 2020 alsnog aanvullend krediet gevraagd worden. Voor de nieuwbouwbudgetten voor projecten uit het Huisvestingsplan voor 2021 en 2022 wordt aangezien of deze plannings gehaald worden en hoe de markt zich ontwikkelt. Indien aanvullend krediet noodzakelijk blijkt door marktontwikkelingen wordt dit later alsnog aangevraagd. Naast de marktontwikkelingen zorgt ook de invoering van de wettelijke verplichting om energieneutraal te bouwen (BENG) voor een flinke toename van de bouwkosten. Hiervoor worden apart aanvullende middelen gevraagd.

Duurzaamheid gemeentelijke panden

Bij renovatie en nieuwbouw worden de gemeentelijke duurzaamheidsambities in acht genomen. Duurzaamheid gaat vaak vooral over het verduurzamen van en besparen op energie. Duurzaam bouwen is meer: het gaat ook om het gebruik van duurzame materialen, een gezond binnenklimaat en om duurzaam slopen (hergebruik van materialen). Waar mogelijk worden energiebesparende maatregelen meegenomen bij het uitvoeren van reguliere onderhoudswerkzaamheden, waarbij de kosten gedekt worden uit de exploitatie van het gebouw. In de afgelopen jaren is, en wordt nog steeds, veel geïnvesteerd in duurzaamheid van de gemeentelijke kantoorgebouwen. Goed voorbeeld is de vernieuwing van het stadskantoor.

Er is ook Europese regelgeving (EED) omtrent het verduurzamen van panden van grote organisaties. Naast aanpassingen en onderhoud aan het casco, faciliteert de gemeente waar mogelijk het plaatsen

an bijvoorbeeld zonnepanelen. In 2019 komt er een plan van aanpak om naar de totale vastgoedportefeuille te kijken wat betreft duurzaamheid. Dit naar aanleiding van het coalitieakkoord.

Financiële consequenties

De vastgoedmarkt is enkele jaren zeer stroef geweest, ook de verkoop van gemeentelijke panden verliep daarom moeizaam. Inmiddels trekt de markt weer aan. De grotere dynamiek op de vastgoedmarkt, gecombineerd met de huidige financiële positie van de gemeente, heeft geleid tot het besluit om voor de jaren 2016-2019 uit te gaan van gemiddeld € 1 miljoen aan netto-opbrengsten door verkoop van gemeentelijk vastgoed.

Stortingen in de onderhoudsvoorzieningen voor meerjarige onderhoudsplannen (MJOP)

De onderhoudsramingen zijn in overeenstemming met het door de gemeenteraad vastgestelde onderhoudsniveau. Voor het onderhoud van de gemeentelijke panden was de Onderhoudsvoorziening gemeentelijke panden opgezet. Hierin werd geld gereserveerd voor de onderhoudswerkzaamheden aan alle gemeentelijke panden behalve aan de schoolcomplexen. Tot nu toe is de storting in de onderhoudsvoorziening vijfjaarlijks geactualiseerd. Vanuit regelgeving en de accountant dient de bestemmingsreserve wederom omgezet te worden naar een voorziening. In 2018 zal het voorstel gedaan worden naar het college, zodat de raad kan beslissen tot omzetting naar een voorziening. In de begroting worden de investeringen al meerjarig opgenomen in het investeringsplan. Dus gebeurt kostenneutraal.

2. Infrastructuur, riolering, water en openbaar groen

2.1. Infrastructuur

2.1.1. Wegen

Beleidskader

Het beleidsplan Wegen 2019 - 2029 is het beleidskader.

Uitgangspunten voor het beleid zijn het veilig en toegankelijk houden van de openbare ruimte, waarbij meer aandacht wordt besteed aan fietsers, ouderen en weggebruikers met een beperking. Een ander uitgangspunt voor beleid is het toepassen van duurzaam beheer. Dat wil zeggen dat de wegen tegen zo laag mogelijke (exploitatie)kosten op een zo hoog mogelijk kwaliteitsniveau in stand worden gehouden, waar mogelijk met toepassing van duurzame materialen. Er worden tijdig maatregelen getroffen om de wegconstructie zo lang mogelijk in stand te houden, waardoor er geen sprake is van kapitaalvernietiging.

Voor de centra van de gemeente (binnenstad Alkmaar, winkelgebieden en beschermd dorpsgezicht De Rijk) geldt een hoog kwaliteitsniveau en voor de overige gebieden een basiskwaliteitsniveau.

Werkzaamheden aan wegen, riolering en groen worden zoveel mogelijk integraal uitgevoerd. Dit levert, naast voordelen voor duurzaamheid en klimaat, een financieel voordeel op.

Met het uitvoeren van de onderhoudsopgave in de komende jaren zullen wegen, straten, fietspaden, voetpaden, pleinen en parkeerplaatsen weer de veiligheid en het comfort krijgen dat past bij een gemeente als Alkmaar. Het is zaak die kwaliteit vast te houden!

Beleidsvoornemens

Per 1 januari 2019 worden de wegen buiten de bebouwde kom van de voormalige gemeenten Schermer en Graft-De Rijk overgenomen in beheer en onderhoud van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Het hoogheemraadschap heeft de gemeente hiervoor een afkoopsom betaald van € 4.500.000.

Het stoeptegelooffensief wordt voortgezet door in 2019 € 100.000 extra in te zetten en vanaf 2020 € 200.000 extra voor het vergroten van de toegankelijkheid van stoepen en het wegwerken van achterstallig onderhoud ervan.

Financiële consequenties

De exploitatiebegroting voor onderhoud bedraagt € 5.211.355 Voor investeringsplannen is € 2.700.000 opgenomen.

2.1.2. Kunstwerken

Beleidskader

Het beleidsplan Kunstwerken 2017 – 2026 is het beleidskader.

Het onderhoud aan het kunstwerkenareaal gebeurt op basis van duurzaam beheer, met continue aandacht voor veiligheid, toepassing van duurzame materialen en toepassing van de kwaliteitsniveaus 'instandhoudingsniveau' en 'welstandsniveau'. Dit laatste niveau geldt voor de binnenstad van Alkmaar en voor het beschermd dorpsgezicht van De Rijp.

Beleidsvoornemens

Uitvoering van het beleidsplan.

Financiële consequenties

Het investeringsbudget bedraagt € 1.962.666 voor het vervangen van (onderdelen van) bruggen en walmuren en aanpassingen. Voor onderhoud is € 1.932.266 beschikbaar.

2.1.3. Openbare verlichting

Beleidskader

Beleidskader is het Beleidsplan Openbare Verlichting 2011 - 2020, geactualiseerd in 2016.

Het doel is om de gemeente bij duisternis zo goed mogelijk te laten functioneren waarbij de openbare verlichting bijdraagt aan een sociaal veilige, verkeersveilige en leefbare situatie. Verlichting wordt energiezuinig, milieuvriendelijk en duurzaam aangelegd en beheerd, afgestemd op de behoefte, tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.

De afgelopen jaren heeft Alkmaar al stevig ingezet op het toepassen van energiezuinige lampen. Hierdoor is de openbare verlichting van Alkmaar in vergelijking met andere gemeenten al energiezuinig en is het besparingspotentieel door de vervanging van lampen gering. Wel zijn er mogelijkheden om energie te besparen door zelf te schakelen en te dimmen.

Voor parken en groengebieden geldt een terughoudend beleid ten aanzien van het plaatsen van openbare verlichting. Er worden gestandaardiseerde lichtmasten toegepast, en in het stadscentrum en de dorpscentra "historische" masten.

Beleidsvoornemens

Op dit moment heeft de gemeente circa 605 km kabels in eigen beheer en 60 km nog niet. Het voornemen is om ook deze 60 km binnen de beleidsperiode in eigen beheer te krijgen. Dit biedt meer mogelijkheden om zelf te schakelen en te dimmen, alsmede het sneller op kunnen lossen van storingen (niet meer afhankelijk van netbeheerder).

Financiële consequenties

Het beleidsplan leidt tot structureel lagere onderhoudslasten, maar om deze besparing te kunnen realiseren is jaarlijks een extra investering nodig in onder andere slim schakelende kasten en energiezuinige lampen. Daartoe is met ingang van de begroting 2013 € 317.000 aan het jaarlijks investeringsbudget toegevoegd, waarmee deze uitkomt op € 862.600. De ambitie is om elk jaar € 18.000 te besparen, tot in totaal € 180.000 in 2022.

Voor regulier onderhoud en het verhelpen van schades is € 1.111.464 opgenomen in de begroting.

2.2. Riolering

Beleidskader

Het beleidskader is het Beleidsplan Stedelijk Water 2017 - 2026.

Gemeente Alkmaar werkt samen met de Gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum, Langedijk, Heerhugowaard en Heiloo, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en het drinkwaterbedrijf PWN om invulling te geven aan de watertaken.

Het beleidsplan gaat niet alleen over inzameling en transport van afval- en hemelwater, maar besteedt ook aandacht aan de mogelijkheden die water biedt voor bijvoorbeeld natuur en recreatie en de rol van de inwoners op het gebied van water en riolering.

Eén van de belangrijkste uitgangspunten van beleid voor de komende jaren vormt de klimaatbestendigheid van de gemeente. Het veranderende klimaat brengt verschillende effecten met zich mee waar voor in de toekomst rekening mee gehouden moet worden. Het gaat om hevige neerslag, aanhoudende droge periodes, overstromingsrisico's en extreem hoge temperaturen (hittestress). Om weerstand te kunnen bieden tegen de steeds hevigere neerslag is het zaak nieuwe methoden voor afvoer van water toe passen. Een goed voorbeeld hiervan is de manier waarop dit gebeurt in de wijk De Hoef, hét voorbeeld van een klimaatbestendige wijk.

Om de kosten in de toekomst beheersbaar te houden, wordt een integrale, efficiënte aanpak van riolering, wegen en groen toegepast en risicogestuurd gewerkt.

Ten opzichte van vergelijkbare andere gemeenten is de rioolheffing in de gemeente Alkmaar laag te noemen. Door toepassing van een spaarmethode blijven de kosten binnen de perken en is de gemeente op termijn schuldenvrij.

Beleidsvoornemens

Uitvoering van het beleidsplan. Op grond van een aangenomen motie wordt onderzocht hoe Alkmaar in 15 jaar klimaatbestendig kan worden.

Financiële consequenties

Voor sanering van de riolering is € 4.302.000 aan investeringen opgenomen. Voor het reguliere onderhoud is in de exploitatie € 3.400.080 beschikbaar.

2.3. Water

Beleidskader

Het Hoogheemraadschap heeft het beheer en onderhoud van het stedelijk water overgenomen van de gemeente (met uitzondering van de wateren in de voormalige gemeenten Graft-De Rijk en Schermer). De gemeente blijft verantwoordelijk voor het incidenteel verwijderen van drijfvuil uit deze watergangen en heeft een ontvangstplicht voor het rietmaaisel en vuil dat het hoogheemraadschap aanbiedt.

Beleidsvoornemens

Vorbereiden van de overdracht van het beheer en onderhoud van het stedelijk water van de voormalige gemeenten Graft-De Rijk en Schermer aan het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier per 1 januari 2020, op basis van de Intentieovereenkomst van 15 maart 2018.

Financiële consequenties

Voor het onderhoud van beschoeiingen, het verwijderen van drijfvuil en het afvoeren en storten van rietmaaisel en vuil is een bedrag van € 247.401 in de begroting opgenomen. Voor de inhaalslag beschoeiingen is een investeringsbudget van € 200.000 per jaar opgenomen.

2.4. Groen

Beleidskader

Het beleidskader is het Groenbeleidsplan 2017 – 2027.

Groen in Alkmaar is essentieel voor een duurzame, gezonde en prettige omgeving. De diversiteit aan groen in het stedelijk gebied, de dorpen en het omliggende landschap vormt een waardevol geheel. Groen draagt bij aan de identiteit van de leefomgeving en is van belang voor de gezondheid van mens en milieu, de biodiversiteit en een klimaatbestendige gemeente. De gemeente speelt met dit Groenbeleidsplan in op actuele trends en behoeften in de samenleving, zoals bewonersparticipatie, duurzaamheid en de aandacht voor de klimaatbestendige stad. De nadruk ligt op het gemeentelijke groen; de parken, het groen in de wijken en dorpen en de bomen. Daarnaast wordt ook de waarde voor Alkmaar van groen dat bij anderen in eigendom en beheer is erkend. Het Groenbeleidsplan geeft richting aan groenbewust handelen bij ruimtelijke ontwikkelingen en is uitgangspunt voor het gemeentelijk groenbeheer. Tevens wil de gemeente met dit groenbeleid initiatieven vanuit de samenleving stimuleren.

Beleidsvoornemens

Uitvoeren van beleid en acties uit het Groenbeleidsplan.

Vergroenen om de effecten van klimaatverandering tegen te gaan zoals hittestress, verdroging, opvang toenemende neerslag.

In 2019 blijven groenvakken omgevormd worden. Daarbij wordt rekening gehouden met het onderhoud op langere termijn en de aanwezigheid van natuurwaarden. Het aanleggen van ecologische (verbinding)zones is onderdeel van de groenreconstructies.

Financiële consequenties

In de meerjarenbegroting voor vervanging en reconstructie van openbaar groen is € 421.600 beschikbaar. Voor het reguliere onderhoud is in de exploitatie € 6.159.430 beschikbaar.

2.5. Afval

Beleidskader

Het Afvalbeleidsplan 2016 – 2020 is het kader.

Beleidsvoornemens

Alkmaar kiest met dit beleidsplan voor een realistische doelstelling van een afvalscheidingspercentage van 60% in 2020; 75% blijft het doel voor de langere termijn. Een maatregel die dit doel dichterbij moet brengen is de invoering van omgekeerd inzamelen. Daarbij wordt PMD, GFT en papier aan huis opgehaald, en kan restafval in de ondergrondse container in de wijk worden afgevoerd. Het project loopt door tot 2021 en ook in 2019 wordt hier wederom volop op ingezet. Verder worden pilots uitgevoerd voor de inzameling van GFT in hoogbouw.

Financiële consequenties

Het exploitatiebedrag is € 8.778.211. Voor investeringen is € 620.000 beschikbaar.

Paragraaf Financiering

Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op het treasurybeleid en de wijze waarop dit in deze begroting is opgenomen. De financieringsparagraaf geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de wijze waarop de rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend.

De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie dient plaats te vinden binnen de kaders van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), de Wet financiering decentrale overheden (wet Fido), de Regeling uitzetting en derivaten decentrale overheden (Ruddo), de Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden (Ufdo) en het Besluit leningsvoorwaarden decentrale overheden (Blido). In deze wet- en regelgeving staan vooral risicobeheersing en transparantie centraal. Het eigen gemeentelijke treasurybeleid staat in de Financiële verordening ex artikel 212 gemeentewet, het Treasurystatuut, de Uitvoeringsregels treasury en de Uitvoeringsregels garanties.

Wet Schatkistbankieren

De Regeling schatkistbankieren decentrale overheden verplicht gemeenten eventuele overschotten in liquide middelen die uitkomen boven een grensbedrag, te storten op een speciale rekening van het Ministerie van Financiën. Dit gebeurt via het dagelijks afkomen van saldi van bankrekeningen. Als het totale tegoed in rekening-courant bij de BNG hoger is dan het bovengenoemd grensbedrag van nu € 2,1 miljoen, dan zorgt de BNG ervoor dat het meerdere automatisch wordt gestald op een speciale rekening van het Ministerie van Financiën.

Wet Houdbare Overheidsfinanciën

De Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet Hof) regelt het maximale verschil tussen inkomsten en uitgaven van decentrale overheden, het zogenaamde EMU-saldo. Het aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo is macro genormeerd (voor alle decentrale overheden samen). De rijksoverheid maakt daarover afspraken met het IPO, de VNG en de UvW.

De berekening van de EMU-norm is opgenomen onder de financiële begroting, hoofdstuk 5.

Renteomslagpercentage

De gemeente hanteert een systeem van integrale financiering. In dit systeem bestaat geen direct verband tussen een bepaalde investering en het aantrekken van financieringsmiddelen.

Overeenkomstig de BBV-Notitie rente 2017, wordt de aanbeveling van de commissie BBV gevolgd om met ingang van 2018 geen (fictieve) rente meer te berekenen over het eigen vermogen. Alle rentebaten en rentelasten worden aan de taakvelden / programma's toegerekend op basis van de boekwaarde van de activa per 1 januari 2019 tegen een zogenoemd renteomslagpercentage.

Voorgeschreven is dat als de werkelijke rentelasten die aan de taakvelden moet worden toegerekend meer dan 25% afwijken van de voor gecalculerde renteomslag er verplicht correctie aan de taakvelden moet plaats vinden (nacalculatie). Het renteomslagpercentage voor 2019 bedraagt 1,5% en wordt berekend door de rentelasten minus de rentebaten van € 7,5 miljoen (zie overzicht renteresultaat) te delen op het totaal van de in de renteomslag betrokken activa van afgerond € 497 miljoen.

Renteschema (renteresultaat) art. 13 BBV

a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		€ 7.421.956
b.	De externe rentebaten (idem)	-/-	€ 393.471
	Saldo rentelasten en rentebaten		€ 7.028.485
c.1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	-/-	€ 558.631
c.2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend		
c.3	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend		
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		€ 6.469.854
d.1	Rente over eigen vermogen*		€ 840.973
d.2	Rente over voorzieningen**		€ 181.879
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		€ 7.492.706
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	€ 7.492.706
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury		€ 0

* Dit betreft uitsluitend de reserve afkoopsommen erfpachtterreinen en de bruto-activeringsreserves.

** Dit betreft uitsluitend de voorziening afkoopsommen begrafenisrechten en de voorziening APPA.

Renteontwikkeling

De Europese Centrale Bank (ECB) houdt de belangrijkste rentetarieven in de eurozone laag. De herfinancieringsrente (refirente) bedraagt 0,00% vanaf 10 maart 2016. Dit is de rente die banken moeten betalen als ze liquiditeit tekort hebben en geld opnemen bij de ECB.

Het gewogen gemiddelde percentage voor de opgenomen lange geldleningen (leningen met een looptijd langer dan één jaar) bedraagt per 1 januari 2019 1,9%.

De rentevisie van de gemeente is gebaseerd op de rentevisie van de Bank Nederlandse Gemeenten (d.d. augustus 2018):

“Het monetaire beleid van de ECB blijft zeer ruim. De effectenaankopen zullen na september 2018 verder worden verminderd, maar de officiële tarieven blijven onveranderd. De lange rentetarieven lopen in de komende 12 maanden naar verwachting wat op.”.

Renterisicobeheer

Kasgeldlimiet (kort geld)

De verwachting voor 2019 is dat kort geld nog steeds veel goedkoper zal zijn dan lang geld. Het moment van consolideren van kort geld naar lang geld hangt onder meer af van de renteontwikkeling op de geld- en kapitaalmarkt.

Het is gemeenten niet toegestaan om in de financieringsbehoefte te voldoen door het onbeperkt aantrekken van kort geld. De kasgeldlimiet bepaalt de toegestane kortlopende schuld. De kasgeldlimiet mag niet langer dan twee kwartalen worden overschreden.

De kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal (totale uitgaven voor bestemming) 2019 en bedraagt dan € 32,0 miljoen.

Berekening kasgeldlimiet	Bedragen in miljoenen
Begrotingstotaal 2019	€ 377
Percentage regeling	8,5%
Kasgeldlimiet	€ 32

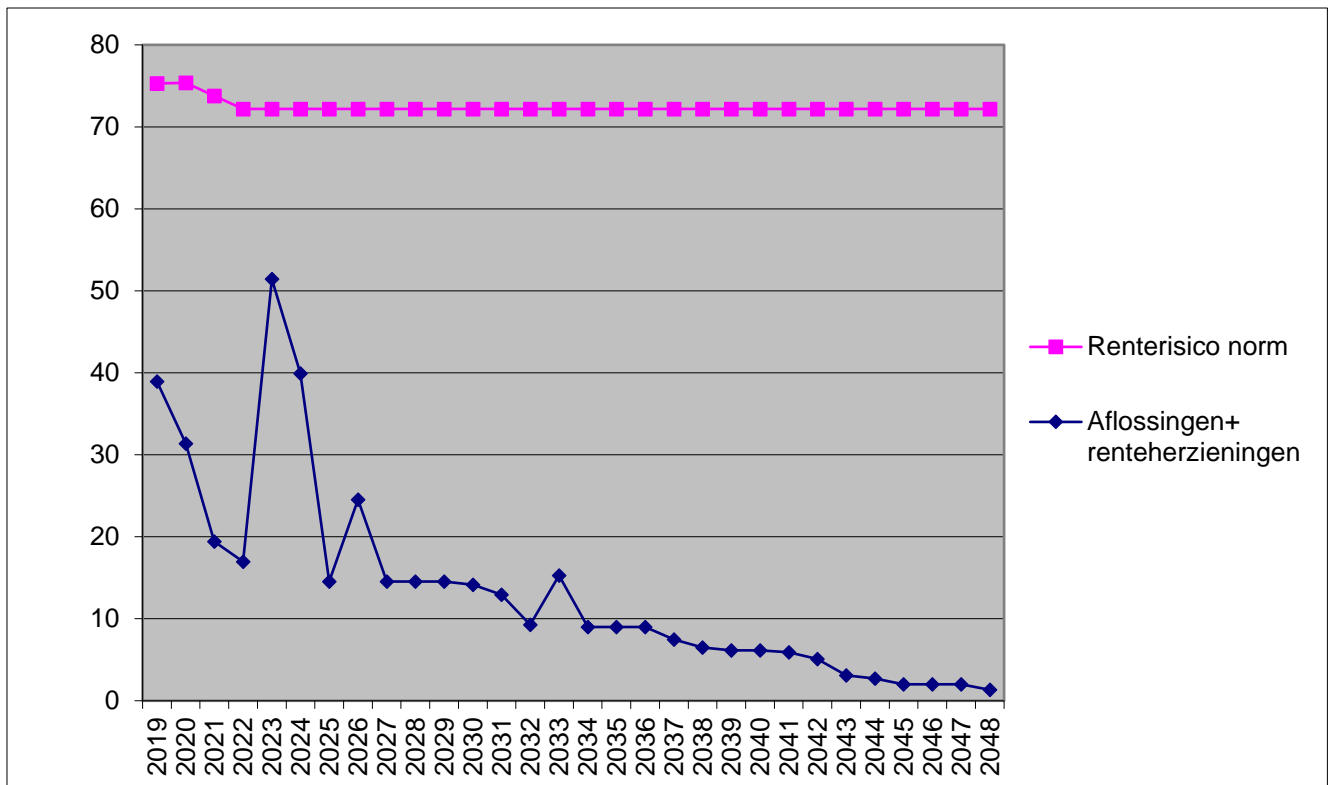
De kasgeldlimiet mag niet langer dan twee kwartalen achtereenvolgens overschreden worden.

Renterisiconorm (lang geld)

De norm geeft een kader voor een evenwichtige opbouw van de leningenportefeuille, waarbij het risico op herfinanciering gespreid is in de jaren. De Gemeente Alkmaar heeft geen leningen meer waarbij sprake is van renteherziening. Het renterisico op de vaste schuld bestaat daarom uit de som van het bedrag aan herfinanciering op de vaste schuld. Het renterisico op de vaste schuld mag de renterisiconorm niet overschrijden.

Bedragen in miljoenen €	2019	2020	2021	2022	2023
Totaal van de lasten volgens de begroting, resultaat voor bestemming:	377	367	359	351	351
Renterisiconorm, percentage van het begrotingstotaal: 20%	75	75	74	72	72
Aflossingen en renteherzieningen	39	31	20	17	51
Ruimte / overschot	36	44	54	55	21

In onderstaande grafiek is de renterisiconorm afgezet tegen het totaal van de aflossingen in 2019 tot en met 2048 in miljoenen.

Zoals in de grafiek te zien is, lopen in de jaren 2019, 2020, 2023 en 2024 een aantal fixe leningen af (aflossing aan het einde van de termijn). Verder is er structureel ruim voldoende ruimte ten opzichte van de renterisiconorm.

Kredietrisicobeheer

Kredietrisico op verstrekte of gegarandeerde gelden

Kredietrisicobeheersing richt zich op het risicoprofiel van de door de Gemeente verstrekte of gegarandeerde geldleningen. Er is een onderverdeling te maken in drie categorieën:

- A. door de gemeente zelf verstrekte geldleningen of garanties;
- B. door derden gegarandeerde geldleningen waarbij de gemeente fungeert als achterwacht;
- C. risico door deelname van de gemeente in Gemeenschappelijke Regelingen (GR).

A. Door de gemeente zelf verstrekte geldleningen of garanties

Het eigen gemeentelijke beleid staat verwoord in het Treasurystatuut 2016, de Uitvoeringsregels treasury en de Uitvoeringsregels garanties.

De verstrekking van geldleningen en garanties in het jaar 2019 wordt op de eerste plaats bepaald door deze kaders.

In oktober 2016 heeft de gemeenteraad ingestemd met het verstrekken van een garantstelling voor de vernieuwbouw van het NWZ. Deze garantstelling zal waarschijnlijk begin 2019 worden verstrekt. Het ziekenhuis heeft een sluitende businesscase voor de vernieuwbouw van het ziekenhuis gepresenteerd. Meerdere partijen waaronder de gemeente en het Waarborgfonds van de Zorg beoordelen deze businesscase.

B. Door derden gegarandeerde geldleningen waarbij de gemeente fungeert als achterwacht als het waarborgfonds in gebreke blijft

Het gaat hier om:

- woningcorporaties met garantie Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW);

- Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) - dit zijn de NHG-hypotheken;
- Hypotheekfonds Overheidspersoneel (HVO).

C. Risico door deelname van de gemeente in Gemeenschappelijke Regelingen (GR)

De gemeente participeert in diverse gemeenschappelijke regelingen (GR). Indien zo'n GR een lening aangaat, dan staat, op basis van artikel 28 van de GR, ook de gemeente Alkmaar mede garant voor deze leningen. Zie voor een overzicht van de GR's de paragraaf verbonden partijen.

Het grootste bedrag waarvoor de gemeente Alkmaar garant staat betreft Huisvuilcentrale. Bij de Vuilverbrandingsinstallatie Alkmaar en omstreken (VVI) bedroeg het per 31 december 2017 aan de gemeenten Alkmaar toe te rekenen bedrag voor garantstelling Huisvuilcentrale in totaal € 35,5 miljoen.

Gemeentefinanciering

Liquiditeitsplanning

De financieringsbehoefte wordt bepaald door het verloop van verschillende kasstromen:

- het liquiditeitsverloop vanuit de exploitatie;
- het (meerjarig) investeringsplan;
- het liquiditeitsverloop binnen de grondexploitaties;
- mutaties in de leningenportefeuille (herfinanciering en aflossingen).

De gegevens over deze kasstromen zijn verwerkt in een liquiditeitsoverzicht dat periodiek wordt geactualiseerd. Deze verschillende kasstromen tezamen leiden dan tot één totaal kasstroomoverzicht, dat de totale financieringsbehoefte weergeeft en opgenomen wordt in het Treasuryjaarplan.

De financiering van de totale gemeentelijke activiteiten is gebaseerd op integrale financiering. Zoals bovenstaand reeds toegelicht wordt eerst de ruimte die de kasgeldlimiet biedt om kort geld aan te trekken benut. Het moment van consolideren van kort geld naar lang geld hangt onder meer af van de nog te benutten ruimte voor kort geld ten opzichte van de kasgeldlimiet en de renteontwikkeling op de geld- en kapitaalmarkt.

Bij het aantrekken van geldleningen op de kapitaalmarkt wordt bij ten minste drie financiële instellingen offerte gevraagd.

Leningenportefeuille

De verwachte stand van de langlopende geldleningen (leningen langer dan een jaar) bedraagt per 1 januari 2019 € 392,3 miljoen.

Naar verwachting zal er in het jaar 2019 € 60 miljoen aan langlopende leningen aangetrokken moeten worden voor herfinanciering van geldleningen en financiering van investeringen. De in 2019 aflopende fixe leningen (aflossing aan het einde van de termijn) van € 17,5 miljoen zijn vastgelegd tegen 1,6% rente.

Samenstelling, grootte en rentegevoeligheid van de opgenomen leningen

Mutaties in de leningen	Bedrag in miljoen euro's	Gemiddelde rente	Invloed op gem. rente
a) Stand per 1 januari 2019 (excl. doorgeleend bedrag)	392,3	1,9%	
b) Nieuwe langlopende leningen	60	1,6%	positief
c) Reguliere aflossingen	39	2,6%	positief
d) Vervroegde aflossingen			
e) Renteaanpassingen (oud percentage)	0		
f) Renteaanpassingen (nieuw percentage)	0		
Stand per 31 december 2019	413,3	1,8%	

Toelichting:

- a) Dit betreft het totaalbedrag aan aangetrokken financieringsmiddelen, exclusief het gedeelte dat is doorgeleend aan een woningbouwcorporatie. Het betreffen onderhandse geldleningen.
- d, e, f) In 2019 zijn er geen vervroegde aflossingen of renteaanpassingen.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

In de paragraaf Bedrijfsvoering geven wij inzicht in de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. Het verbeteren van de bedrijfsvoering is een continu proces in een voortdurend veranderende omgeving. In 2019 willen we verdere stappen zetten in het slim(mer) en wendbaar(der) organiseren. Gericht op de ambitie om de meest innovatieve 100.000+ gemeente te worden en in aansluiting op het coalitieakkoord. In deze paragraaf gaan wij in op de extra stappen die we gaan zetten in 2019. Het gaat dan ook niet om de “going concern” in de bedrijfsvoering. Onderstaande thema’s zijn samenhangend en versterken elkaar.

Dienstverlening

Goede dienstverlening staat centraal in al ons handelen. Het centrale thema in de organisatievisie is “buiten winnen, is binnen beginnen”. Dat betekent dat wij weten wat er leeft in de samenleving en dat wij in staat zijn daar adequaat op in te spelen. Zowel in de interne als externe dienstverlening is digitalisering en deregulering een thema. De gemeentelijke regels worden beperkt, de openingstijden en bereikbaarheid van de gemeente wordt verruimd. Een loket voor inwonersinitiatief wordt ingericht, hier kunnen inwoners en bedrijven initiatieven melden bij de gemeente. Op het gebied van digitalisering en deregulering zijn acties benoemd als het implementeren van een zaakstelsel (klantvolgsysteem) en het doorlichten van de noodzakelijke processen.

Informatiebeveiliging

De nieuwe eisen op het gebied van informatiebeveiliging zijn hoog. Wet- en regelgeving zijn aangescherpt (zoals ENSIA, AVG). De gemeente is in transitie en bouwt aan een nieuw platform om de ICT-infrastructuur en organisatie rondom informatiebeveiliging toekomstbestendig te maken. Ons doel is om te voldoen aan alle geldende wet- en regelgeving op het gebied van informatiebeveiliging en privacy, maar ook dat bewustzijn wordt gecreëerd wat informatiebeveiliging is en wat er nodig is om veilig met informatie om te gaan. Daarmee worden incidenten zo veel mogelijk voorkomen. Hierbij wordt uitgegaan van integriteit en vertrouwen. Het beleid is gericht op de nieuwe geautomatiseerde omgeving, die is ingericht medio 2018. In deze nieuwe omgeving is het veilig digitaal werken ingezet, documenten staan in de cloud en iedere medewerker werkt vanaf een eigen device, waarbij werken plaats en tijd onafhankelijk is geworden.

In 2019 wordt vooral ingezet op bewustwording in de organisatie en de eigen verantwoordelijkheid van elke medewerker. Daarnaast wordt een register opgesteld van verwerkingen om inzicht te krijgen in processen en informatiestromen. Er is een CISO (Chief Information Security Officer) benoemd, die onafhankelijk in de organisatie bij concern control is gepositioneerd en een nieuwe privacy-jurist is aanwezig. Ook hebben wij meerdere medewerkers die bij de Autoriteit Persoonsgegevens als FG (Functionaris Gegevensbescherming) zijn aangemeld, training krijgen en processen in het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) nader vormgeven. In 2021 werkt de gemeente Alkmaar alleen nog met standaardprogramma’s met een proven concept, ondersteunt door een kleine supportafdeling.

Datagericht werken

De gemeente verwerkt grote hoeveelheden data van haar inwoners en bedrijven. Denk aan persoonsgegevens, vergunningsgegevens, uitkeringsgegevens, et cetera. Deze digitale data kan door slimme technologie, onder de noemer “datascience”, omgezet worden tot informatie waarmee de gemeente haar dienstverlening kan optimaliseren. Een voorbeeld hiervan is door analyse het vroegtijdig schooluitval voorspellen; hierdoor kan proactief worden opgetreden en schooluitval mogelijk worden voorkomen. Maar ook voor de bedrijfsvoering is het analyseren van data en het beschikbaar stellen daarvan in de vorm van dashboards heel belangrijk; het maakt efficiënt sturen op

de financiële en overige bedrijfsprocessen beter mogelijk. Het op deze wijze werken met data noemen we datagericht- ofwel informatiegestuurd werken. Voor dit doel is een datateam in ontwikkeling. Dit team maakt gebruik van nieuwe technologie om data te analyseren en beschikbaar te stellen. Ook is dit team verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van open data en ondersteunt het pilots op het gebied van big data en Internet of Things (IOT), zoals recentelijk de proef met CO2 sensoren.

Effectieve en efficiënte organisatie

Op 2 februari 2016 heeft het College de nota 'Heroriëntatie op de financiële functie' vastgesteld. Het doel van deze heroriëntatie was een goed ingerichte en kwalitatief hoogwaardige financiële functie met goed ingerichte en werkende processen. Inmiddels ontwikkelt de organisatie zich door.

Ten aanzien van Financiën en Control maken we de volgende slag:

- Het verder lean maken van de financiële processen en de P&C-cyclus.
- Het uitbouwen van het risicomangement en strategisch financieel advies.
- De vernieuwing van de financiële informatievoorziening (VFI).
- Het beschikbaar stellen van real time financiële managementinformatie.

Zo is er versterkte aandacht voor de doorontwikkeling van de eigen regie door medewerkers in de organisatie, voor de ondersteunende processen en systemen en het ten behoeve van de sturing ontsluiten van relevante dataverzamelingen.

In 2019 is een nieuw E-HRM systeem geïmplementeerd waarbij het uitgangspunt is dat medewerkers zelf hun aanvragen kunnen regelen. Hierbij zijn onnodige (autorisatie) stappen uit de processen gehaald. Eind 2019 is het merendeel van de HR-processen gedigitaliseerd en vereenvoudigd en vindt de interne controle in de processen plaats. Het systeem genereert realtime managementinformatie waardoor sturing en beheersing eenvoudiger wordt.

Binnen het Alkmaars personeelsbeleid zijn in het kader van verantwoord ondernemen, al de nodige stappen gezet om diversiteit te bevorderen. Als afspiegeling van de (inclusieve) samenleving willen wij meer diversiteit op de werkvloer. Wij hanteren een brede definitie van diversiteit: "Alle aspecten waarop medewerkers van elkaar verschillen. Daarbij gaat het om zichtbare kenmerken zoals geslacht, leeftijd en etniciteit als om minder zichtbare kenmerken zoals wensen, behoeften, belastbaarheid, ziekte of handicap, competenties, werkstijlen, seksuele voorkeur en karaktereigenschappen". In januari 2018 zijn de voornemens bekrachtigd door de ondertekening van het Charter Diversiteit van Diversiteit in Bedrijf. In 2019 besteden we specifiek aandacht aan arbeidscommunicatie en werving & selectie (selecteren zonder vooroordelen).

In 2017 heeft de Raad gesteld 20 garantiebanen te realiseren in de periode 2017-2019. In 2019 zullen de laatste plekken worden ingevuld. Er wordt intensief samengewerkt met het Werkgevers Servicepunt Noord-Holland Noord en het UWV om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te helpen.

Om goed gebruik te maken van kwaliteiten en talenten van medewerkers denken we niet meer in functies maar in rollen en opgaven (wendbaar werken). Dat zorgt voor een brede inzetbaarheid van medewerkers en brengt focus op werkzaamheden die prioriteit hebben. Er wordt niet meer vanuit units of eigen beleidsveld gedacht maar vanuit de opgaven die er zijn.

De ontwikkeling van de formatie

De formatie van de ambtelijke organisatie is de afgelopen jaren sterk gefluctueerd door diverse ontwikkelingen. De ontvlechtingen, de fusie met Schermer en Graft-de Rijk, maar ook de decentralisatie van het sociaal domein zijn van invloed geweest op de formatie.

Daarnaast is er een stevige bezuinigingsopgave die voor een groot deel is gerealiseerd door bezuinigingen in de bedrijfsvoering.

Bij de start van reorganisatie De Doorbraak was de formatie 830 fte. Door de ontvlechtingen van taken naar Haltewerk en Cocensus, de brandweer, Stadswerk, Sportbedrijf, theater De Vest en het Stedelijk museum is de formatie afgenomen met 370 fte. Door de fusie en de extra taken in het sociaal domein is er 94 fte bijgekomen. Op 1 januari 2016 was de formatie 542 fte.

In de jaren 2016, 2017 en 2018 is een extra taakstelling gerealiseerd van 1,5 miljoen op de loonsom. Door bezuinigingen in de formatie van de overhead. Daarmee is de formatie inmiddels teruggebracht naar 515 fte (peildatum 1-7-2018).

Het is de verwachting dat hier geen grote wijzigingen in zullen komen, behouders de vijf formatieplaatsen voor extra toezicht, zoals vastgelegd in het coalitie-akkoord. De overige afspraken uit het coalitie-akkoord die extra capaciteit vragen, zullen worden opgevangen binnen de bedrijfsvoering door prioriteiten te stellen en keuzes te maken. En vooral door wendbaar te werken, zoals eerder beschreven.

Paragraaf Verbonden Partijen

Inleiding

Kaders

Een gemeente kan zelf bepalen hoe een bepaalde gemeentelijke taak wordt uitgevoerd. De gemeente kan ervoor kiezen om de uitvoering zelf ter hand te nemen of de uitvoering gezamenlijk te regelen met een aantal regiogemeenten. Indien de gemeente ervoor kiest om de taken in gezamenlijkheid uit te voeren, worden deze taken vaak weggezet in een verbonden partij.

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Als de verbonden partij een publiekrechtelijke rechtsvorm heeft, wordt gesproken over een gemeenschappelijke regeling. De gemeente heeft een bestuurlijk belang als ze zeggenschap heeft, middels vertegenwoordiging in het bestuur of middels stemrecht. De gemeente heeft een financieel belang als aan een verbonden partij een bedrag ter beschikking wordt gesteld, wat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat of als de gemeente aansprakelijk is voor een bedrag indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

De visie op verbonden partijen staat in de kadernota "Alkmaar verbonden" (2007). In deze nota zijn de uitgangspunten opgenomen voor sturing, beheersing en evaluatie van de samenwerkingsverbanden. Ook zijn de rollen van en verantwoordelijkheden van de raad en het college benoemd.

Beheer verbonden partijen

Met het op afstand zetten van één of meerdere taken van de gemeente Alkmaar bij verbonden partijen, moet de gemeente Alkmaar het toezicht op deze partijen inrichten. De ene verbonden partij brengt meer risico's met zich mee dan de andere partij, waardoor het benodigde toezicht per verbonden partij verschilt. De risico's zijn in een regionale werkgroep verder uitgewerkt.

Uitgangspunt indexering gemeentelijke bijdrage

Voor de indexatie van de gemeentelijke bijdrage 2019 is het bestuurlijke besluit in de regio genomen om 3,54% te indexeren (voor loon- en prijscompensatie). Werkvoorzieningsschap Noord-Kennemerland Personeelsdiensten (WNK) en Vuilverbrandingsinstallatie Alkmaar en omstreken (VVI) kennen geen gemeentelijk bijdrage, dus ook geen indexatie. In het bestuurlijk overleg van 21 december 2017 hebben de bestuurders tevens gesproken over de wijze waarop de indexatie en nacalculatie van de deelnemersbijdrage plaatsvindt. Geconstateerd is dat er behoefte bestaat aan een vereenvoudiging van de systematiek met als doel te komen tot een eenduidige methodiek en eventuele verrekening vanuit een inhoudelijke discussie. Het bestuurlijk overleg heeft aan de regietafel gevraagd om met een voorstel hiertoe te komen.

In deze paragraaf wordt u geïnformeerd over de belangrijkste ontwikkelingen bij de verbonden partijen.

A. Publiekrechtelijke deelnemingen

Werkvoorzieningsschap Noord-Kennemerland Personeelsdiensten (WNK)

WNK, uitvoerder van de Wet sociale werkvoorziening (SW), is een zelfstandige organisatie met als hoofdtaken: uitvoering bestaande SW en dienstverlener van Personeelsdiensten. De werkzaamheden worden uitgevoerd in opdracht van de deelnemende gemeenten. De Gemeente Alkmaar en Halte Werk zijn opdrachtgevers als het gaat om het uitvoeren van re-integratie activiteiten. Er geldt een

regionale afspraak dat re-integratie producten verplicht in gezet worden en via het leveren van diensten afgenomen worden bij WNK.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen voor 2019

In de begroting zijn de financiële risico's opgenomen. Tevens zijn de effectiviteit van beheersmaatregelen ingeschat. Het risicobedrag voor WNK totaal komt dan uit op € 470.000. Dat vertaalt zich in een risicobedrag voor de gemeente Alkmaar van € 270.500. De bijdrage 2019 uit het Participatiebudget ten behoeve van de uitvoering van de WSW komt neer op een bedrag van € 10.335.728.

Om tot nauwere samenwerking in de uitvoering van de Participatiewet te komen zal het onderzoek naar het Participatiebedrijf afgerond zijn. Naar verwachting zal in 2019 een implementatieplan met verschillende scenario's worden vastgesteld en uitgerold.

Samen met Halte Werk zal er concreet gewerkt gaan worden om zo veel mogelijk mensen aan een betaalde baan te helpen. Daartoe zullen nieuwe instrumenten ontwikkelt gaan worden, de effectiever en efficiënter tot resultaat leiden. Concreet zal met werkgeversservice punt een vorm van arbeidsbemiddeling worden opgezet die ervoor kan zorgen dat ook inwoners van een beperkte looncapaciteit een passende plaats op de arbeidsmarkt geboden kan worden.

Gemeentelijke bijdrage 2019

Voor 2019 is er geen gemeentelijke bijdrage (2018: € 0).

Welke producten worden geleverd

Programma 2 Vitaliteit:

- Thema 2.6 Iedereen doet mee

Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (RAUM)

Het RAUM is een natuur- en watersportgebied in het westen van de regio Laag Holland. De provincie Noord-Holland en de gemeenten Alkmaar, Beverwijk, Castricum, Heemskerk, Heiloo, Uitgeest en Zaanstad dragen gezamenlijk zorg voor het beheer en ontwikkeling van dit gebied, door middel van een gemeenschappelijke regeling. Binnen het recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer is sprake van twee deelgebieden: Alkmaarder- en Uitgeestermeer (RAUM) en De Buitenlanden/ Y-Z. De participatie van gemeente Alkmaar is gebaseerd op het deelgebied RAUM.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen voor 2019

Het meerjarenperspectief is:

- Verkennen mogelijkheden voor, en zoveel mogelijk realiseren van, ontwikkelingen op de oeverparken in overeenstemming met de visie.
- Succesvolle ontwikkeling van het Erfgoedpark De Hoop.
- Programmatisch aanpakken van de opgave voor groot onderhoud en vervangingen met de beschikbare middelen door enerzijds bezuinigingen door te voeren en anderzijds meer inkomsten te genereren, conform de besluitvorming uit 2013.
- Het programma en de andere doelstellingen van het schap uitvoeren binnen het raamwerk van het rapport 'Naar een duurzame instandhouding van het recreatiegebied Alkmaarder-en Uitgeestermeer'.

De programma accenten voor 2019 zijn:

- Afronden uitgifte in ondererfpacht voormalig erfgoedpark De Hoop en De Woudhaven.
- Bereiken begrotingsevenwicht inclusief voldoende ruimte voor Groot Onderhoud en vervangingen.
- Vaststellen nieuw visie-/ambitiedocument voor het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer.

Gemeentelijke bijdrage 2019

De participatiebijdrage heeft betrekking op het deelgebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer. Gemeente Alkmaar draagt hier voor 7,1% aan bij. In de programmabegroting 2019 is de participantenbijdrage van de gemeente Alkmaar gesteld op € 80.000 (2018: € 76.000).

Welke producten worden geleverd

Programma 5 Duurzaamheid:

- Thema 5.1 Leefomgeving

Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Geestmerambacht (GAB)

Het GAB heeft verschillende deelgebieden in beheer: Geestmerambacht (GAB), Uitbreiding Geestmerambacht (GAB-U) en Park van Luna (PvL). De gemeenten Alkmaar, Bergen, Heerhugowaard en Langedijk dragen gezamenlijk zorg voor het beheer en ontwikkeling van deze deelgebieden door middel van een gemeenschappelijke regeling

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen voor 2019

Uitvoeren van het transitieproces met de gemeenteraden om de ambities te bepalen en toe te werken naar een sluitende begroting voor de langere termijn:

- werven van ondernemers voor permanente horeca, recreatiebedrijven, activiteiten en evenementen;
- ontwikkelen van Natuurpark Geestmerloo;
- en het doorlopen van de planologische procedure voor het evenemententerrein in Geestmerambacht.

Gemeentelijke bijdrage 2019

De bijdrage van de Gemeente Alkmaar in de gemeenschappelijke regelingen is gebaseerd op het aantal inwoners per gemeente. In de programmabegroting 2019 is de participantenbijdrage van de gemeente Alkmaar gesteld op € 206.000 (2018: € 199.000).

Voor de aanvullende opdracht ten behoeve van onderhoud en promotie regionale routenetwerken (wandelen, fietsen, varen) is voor 2019 een bedrag van € 21.000 gereserveerd.

Welke producten worden geleverd

Programma 5 Duurzaamheid:

- Thema 5.1 Leefomgeving

Vuilverbrandingsinstallatie Alkmaar en omstreken (VVI)

De VVI is een gemeenschappelijke regeling van acht gemeenten in de regio Noord-Kennemerland. De VVI is aandeelhouder van de NV Huisvuilcentrale (HVC). Van de in totaal 2.914 uitgezette aandelen A zijn er, na de uittreding van de gemeente Harenkarspel per 1 januari 2016, 484 stuks in bezit bij de VVI gemeenten (17%). De HVC is daarmee in eigendom van 46 gemeenten en zes waterschappen.

Garantstellingprovisie

De aandeelhouders staan in overeenstemming met artikel 9 van de Ballotageovereenkomst garant voor de leningen van de HVC en de door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) vastgestelde financieringsstructuur. In het door de aandeelhouders van HVC vastgestelde strategisch plan is deze hoofdelijke garantstelling genuanceerd tot rente- en aflossingsbetalingen van (her)financiering van (her)investeringen in verbrandingsactiviteiten. De aandeelhouders van HVC hebben in het strategisch plan afgesproken dat jaarlijks een garantstellingprovisie van 1% over de gegarandeerde leningen per 1 januari van het betreffende boekjaar wordt uitgekeerd.

De prognose van de stand van de gegarandeerde lening per 1 januari 2019 is € 605 miljoen (was ultimo 2017: € 608 miljoen). De VVI staat gezamenlijk garant voor een bedrag € 101 miljoen, waarvan de garantstelling Alkmaar € 35,4 miljoen bedraagt. In de begroting 2019 van de HVC is een

garantstellingsprovisie opgenomen van € 6 miljoen, waarvan € 1 miljoen naar de VVI gaat op basis van het aantal aandelen dat de VVI bezit.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen voor 2019

Afval:

HVC onderzoekt de mogelijkheden van nascheiding waar voorscheiding slecht mogelijk is. Met het stijgen van het scheidingspercentage daalt het aanbod voor de vuilverbranding. De beschikbare restcapaciteit wordt volledig ingevuld met import uit met name Engeland.

Energie:

Het kabinet heeft hoge ambities met betrekking tot 'Van gas los'; een toekomstperspectief waarbij laagwaardige warmte (ruimteverwarming) niet meer geleverd wordt door gas maar door duurzame bronnen zoals restwarmte, geothermie en 'all-electric' verwarming (gevoed met duurzame elektriciteit). Dit vereist grote inspanningen van alle betrokken partijen. De bij verbranding van afval vrijkomende warmte wordt al jaren gebruikt voor warmtenetten in Alkmaar waar nieuwe of gerenoveerde woningen op aangesloten kunnen worden. Deze warmtenetten worden geleidelijk uitgebreid.

Garantstellingen en leningenportefeuille HVC:

De aandeelhouders van de HVC hebben opdracht gegeven tot het onderzoeken van de mogelijkheden van het verlagen van gegarandeerde leningen en te komen tot een vergroting van het eigen vermogen. Eind 2015 heeft de aandeelhoudersvergadering besloten tot een pakket maatregelen, waaronder een gewijzigd dividendbeleid, dat bij het vaststellen van de jaarrekening 2019 wordt geëvalueerd. Op basis hiervan wordt er de komende jaren geen dividend uitgekeerd, maar wordt het dividend toegevoegd aan het eigen vermogen van HVC.

Gemeentelijke bijdrage 2019

Geen gemeentelijke bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling.

Welke producten worden geleverd

Programma 5 Duurzaamheid:

- Thema 5.1 Leefomgeving

Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA)

Het RHCA is een gemeenschappelijke regeling waar de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard, Heiloo, Den Helder, Hollands Kroon, Langedijk, Schagen en Texel aan deelnemen. Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) doet mee op basis van een convenant tussen het RHCA en HHNK. Het RHCA voert voor de aangesloten gemeenten de wettelijke taken uit zoals beschreven in de Archiefwet 1995. Dat bestaat uit het toezicht op de nog niet overgebrachte archieven (inspectie), de wettelijke adviestaak, het toezien op en begeleiden van het overbrengen van archieven, het behoud en beheer van de in de archiefbewaarpplaats bewaarde archieven en het beschikbaar stellen van deze archieven zodat iedereen deze kan raadplegen. Naast deze taken heeft de gemeenschappelijke regeling ook de opdracht de lokale en regionale geschiedbeoefening te stimuleren en het aanleggen van een zo compleet mogelijke collectie bronnenmateriaal.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen voor 2019

E-depot:

In 2019 zal veel werk bestaan uit de voorbereidingen voor aansluiting op een e-depot en het ontwikkelen van procedures die ten goede komen aan alle deelnemers.

Beschikbaar stellen van informatie:

De toename van de bronnen die via internet te raadplegen zijn en de inzet van 'social media' heeft de afgelopen jaren geleid tot een toename van de raadpleging van de website, maar ook tot een verandering in het studiezaalbezoek. Beide veranderingen vragen een aanpassing van de inzet van middelen en de benadering c.q. ondersteuning van de "nieuwe onervaren klant".

Digitalisering:

Om de collectie beter (en via internet) toegankelijk te maken en de veel geraadpleegde stukken te beschermen voor achteruitgang, zijn in de afgelopen jaren al diverse collectieonderdelen gedigitaliseerd.

Vanwege het beperkte budget voor digitalisering zal het Regionaal Archief, net als in de voorgaande jaren, zich in blijven zetten om met aanvullende subsidies en samenwerkingsprojecten het digitaliseringsbeleid voort te zetten

Bevorderen van lokale en regionale geschiedbeoefening: samenwerking en regionalisering:

De samenwerking met historische verenigingen en erfgoedinstellingen in het ontsluiten van de bronnen wordt voortgezet.

Gemeentelijke bijdrage 2019

De gemeentelijke bijdrage voor 2019 bedraagt € 8,97 per inwoner (€ 979.000) (2018: € 939.000).

Welke producten worden geleverd

Programma 2 Vitaliteit

- Thema 2.2 Cultuur, kunst en cultureel erfgoed

GGD Hollands Noorden

De GGD is een gemeenschappelijke regeling van 17 gemeenten in Noord-Holland Noord. De GGD voert wettelijke en aanvullende taken uit.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen voor 2019

De GGD heeft een meerjarenraming 2019-2022 gemaakt. Vanaf de begroting 2020 wordt het informatieprotocol Gemeenschappelijke Regelingen gehanteerd. Vanaf de begroting 2020 wordt in de begroting van de GGD onderscheid gemaakt tussen de wettelijke taken die verplicht onder de GR GGD vallen, overige wettelijke taken belegd bij de GGD en andere taken.

Op het moment van totstandkoming van voorliggende programmabegroting beschikt de GGD nog niet over een vastgestelde begroting voor 2019. Ten gevolge van een AB besluit over de indexering is in het derde kwartaal van 2018 een nieuwe ontwerpbegroting 2019 opgesteld. Op basis van deze ontwerpbegroting kunnen de volgende gemeentelijke bijdragen onderscheiden worden:

- de algemene gemeentelijke bijdrage aan de GGD van € 19,21 per inwoner,
- de gemeentelijke bijdrage voor 0-4 jarigen en adolescentenzorg van € 69,08 per inwoner.

De huisvestingslasten voor de jeugdgezondheidszorg vallen niet meer onder de gemeentelijke bijdragen en worden per gemeente apart afgerekend.

Veilig Thuis wordt voor 18 gemeenten in Noord-Holland Noord uitgevoerd door de GGD en afzonderlijk gefinancierd. De kosten voor Veilig Thuis zijn voor 2019 nog niet volledig begroot. De besluitvorming over de begroting 2019 voor Veilig Thuis wordt einde 2018 verwacht. In de Alkmaarse begroting is rekening gehouden met een verhoging van de bijdrage van € 95.000

Gemeentelijke bijdrage 2019

De gemeentelijke bijdrage bedraagt totaal € 3,8 miljoen (2018: € 3,4 miljoen). Deze bijdrage bestaat uit de gemeentelijke bijdrage algemeen, de bijdrage 0-4 jaar en 12-18 jaar en uit de bijdrage huisvesting.

Welke producten worden geleverd

Programma 2 Vitaliteit:

- Thema 2.4 Maatschappelijke ondersteuning
- Thema 2.5 Jeugd

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN)

VRNHN voert voor de zeventien gemeenten in Noord-Holland Noord (NHN) de taken uit op het gebied van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, de rampenbestrijding en crisisbeheersing en het Veiligheidshuis NHN. Daarnaast voert de Veiligheidsregio NHN voor elf gemeenten in NHN de taken uit op het gebied van ambulancezorg (Noordkop en West-Friesland).

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen voor 2019

In 2019 wacht de veiligheidsregio nieuwe uitdagingen en ontwikkelingen. Ten eerste wordt de nieuwe landelijke meldkamer in Haarlem operationeel. Daarnaast gaat de Brandweerschool NW4 in 2019 van start. De brandweeropleidingen tot het niveau van officier worden centraal georganiseerd voor de regio's NHN, Kennemerland, Zaanstreek-Waterland en Amsterdam-Amstelland. De veiligheidsregio heeft daarmee tot doel om de kwaliteit van de opleidingen, eenduidigheid van de inhoud van opleiding en de diversiteit en flexibiliteit in het aanbod te versterken. Tot slot zal de VR-NHN in 2019 verder invulling geven aan het plan brandweer 360. Dit programma richt zich op de voorbereiding van de brandweerorganisatie op de veranderende maatschappij door nieuwe demografische, infrastructurele en technische ontwikkelingen. De strategische vraag hierbij is of er geïnvesteerd wordt in het in stand houden van de huidige organisatie of dat er geïnvesteerd gaat worden in de verandering, of dat beide aan de orde is.

Gemeentelijke bijdrage 2019

De verdeelsleutel is gebaseerd op het aandeel van de OOV component, sub cluster brandweer en rampenbestrijding binnen de algemene uitkering van het gemeentefonds, en de belastingcapaciteit per gemeente. De gemeentelijke bijdrage 2019 voor de Veiligheidsregio (exclusief Ambulancedienst) is € 42.040.000 en wordt verdeeld op basis van de verdeelsleutel. De verdeelsleutel voor Alkmaar is op basis van de maatstaven 2018 (deze worden begin 2019 geactualiseerd) 17,9% in 2019. Voor de gemeente Alkmaar bedraagt genoemde bijdrage in 2019 € 7,7 miljoen (2018: € 7,4 miljoen).

Welke producten worden geleverd

Programma 4 Leefbaarheid:

- Thema 4.1 Veiligheid

Gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD NHN)

De RUD NHN is een gemeenschappelijke regeling tussen 17 gemeenten in Noord-Holland Noord en de Provincie Noord-Holland. De RUD NHN is officieel van start gegaan per 1 januari 2014. Elk lid van het algemeen bestuur heeft een vastgesteld aantal stemmen, waarbij de stemverdeling voor de gemeenten is gebaseerd op de combinatie van inwoneraantal en in te brengen budget en het aantal stemmen voor de Provincie is gebaseerd op het in te brengen budget.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen voor 2019

In de begroting 2019 komen, naast de regulier opgedragen taken, een aantal belangrijke nieuwe thema's aan bod. De Omgevingswet, het verminderen of vermeerderen van de milieutaken, de

financieringsvorm en het masterplan ICT zullen in 2019 en verder impact hebben op de RUD NHN en op de deelnemers.

Over de implementatie van de Omgevingswet, die voorzien is in 2021, heeft het Algemeen Bestuur (AB) van de RUD NHN gevraagd om eerder dan 2021 te starten met de uitvoering van de Omgevingswet. Voor het verminderen of vermeerderen van de milieutaken worden in 2019 de nog vast te stellen regels voor het terughalen of vermeerderen van taken toegepast. Hierbij wordt rekening gehouden met de consequenties voor de deelnemers en voor de RUD NHN zelf.

Besluitvorming over een eventuele andere financieringsvorm zal naar verwachting eind 2018 plaatsvinden. De uitwerking hiervan zal in 2019 plaatsvinden. Met de uitvoering van het masterplan ICT wordt de modernisering van de ICT bij de RUD NHN opgepakt. Beoogd wordt te voldoen aan de minimale eisen voor het op orde brengen van de bestaande situatie, de reguliere bedrijfsvoering en nieuwe wettelijke vereisten.

Gemeentelijke bijdrage 2019

In de begroting 2019 is voor de uitvoerende taken door de RUD NHN een bedrag opgenomen voor Alkmaar van € 1,3 miljoen (2018: € 1,3 miljoen).

Welke producten worden geleverd

Programma 5 Duurzaamheid:

- Thema 5.1 Leefomgeving

Gemeenschappelijke regeling Cocensus

Cocensus is een uitvoeringsorganisatie en werkt voor de gemeenten Haarlem, Haarlemmermeer, Hillegom, Beverwijk, Oostzaan, Wormerland, Alkmaar, Bergen, Heerhugowaard, Langedijk en Den Helder. De samenwerking is vormgegeven in een gemeenschappelijke regeling.

Cocensus is belast met de heffing en inning van lokale heffingen en verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet WOZ. Daarnaast voert Cocensus een aantal specifieke taken uit. Deze taken liggen in het verlengde van de basistaken en hierover zijn afzonderlijke afspraken met de deelnemers gemaakt via de dienstverleningsovereenkomst. Met de deelnemers zijn afspraken gemaakt over de wederzijds te leveren prestaties, deze liggen vast in de afzonderlijke dienstverleningsovereenkomsten.

Het stemgewicht wordt vastgesteld aan de hand van de jaarlijkse bijdrage aan Cocensus en bedraagt voor Alkmaar 13%, wat neerkomt op drie van de 24 stemmen.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen voor 2019

- Aansluiting op de landelijke voorzieningen

Alle overheden moeten voor de uitvoering van hun publieke taken gebruik maken van gegevens uit het Stelsel van Basisregistraties. Dit vanuit de gedachte van eenmalig kwalitatief goede vastlegging voor meervoudig gebruik. Ook Cocensus maakt hier gebruik van. Daarnaast is Cocensus als bronhouder belast met de Basisregistratie WOZ voor haar gemeentelijke deelnemers.

- Verruiming/verschuivingen belastingengebied

In 2015 heeft de VNG een commissie, onder leiding van Rinnooy Kan, in het leven geroepen ten einde voorstellen te doen voor een vernieuwde vormgeving van de gemeentelijke financiën die de (verruimde) verantwoordelijkheid van gemeenten weerspiegelt.

Vanuit het versterken van de lokale democratie pleit de commissie voor méér flexibiliteit in het financiële domein. Dat wil zeggen méér beschikkingsbevoegdheid waar de benodigde euro's vandaan moeten komen, niet méér euro's of een hogere belastingdruk. De bevindingen van de commissie staan in het rapport "Bepalen betekent Betalen". De belangrijkste uitkomsten gericht op het gemeentelijke belastinggebied zijn:

- Verbreding OZB.
- Invoering ingezetenenbelasting.
- Samenvoegen toeristen- en forensenbelasting tot een verblijfsbelasting.
- Roerende woon- en bedrijfsruimtenbelasting incorporeren in de OZB.
- Baatbelasting laten vervallen omdat de al bestaande Bedrijveninvesteringszones (BIZ) een goed alternatief vormen.
- De reclamebelasting, hondenbelasting en de forensenbelasting afschaffen.
- De precariobelasting voor terrassen handhaven en de precariobelasting op kabels en leidingen afschaffen.

Met belangstelling wordt uit gekeken of en op welke wijze het huidige kabinet de voorstellen vanuit dit rapport gaat oppakken.

- Herwaardering op basis van vierkante meter met ingang van 2021
Op initiatief van de Waarderingskamer is er een wetsvoorstel aangenomen om met ingang van 2021 de waarde van objecten (woningen en niet-woningen) te waarden/taxeren op basis van vierkante meters in plaats van kubieke meters. Dit betekent niet alleen een wijziging van de waarderings-systematiek maar ook een volledige inventarisatie van de juiste vierkante meters. De BAG is hiervoor niet te gebruiken, immers de BAG is destijds gevuld door een rekenslag van uit de kubieke meters Gvan de WOZ, met een toegestane afwijking van 15%. Op moment dat een waarde van een object op basis van vierkante meters dient te worden vastgesteld, dan is een toegestane foutenmarge van dit oppervlak niet meer acceptabel. Voor Cocensus leidt dit tot een complete inventarisatie van het gehele bestand en zullen er vanuit de WOZ ook een grote hoeveelheid aan mutaties worden doorgegeven aan de BAG-afdelingen van de gemeente.
- Digitale overheid 2020
Digitale communicatie heeft de afgelopen jaren een hoge vlucht genomen. Het traditionele verkeer per papieren post is op zijn retour. Digitale communicatie gaat vaak sneller, is gemakkelijker en goedkoper dan communicatie via papier. Alle burgers hebben in 2016 vanuit de overheid een digitale postbus, MijnOverheid. Het streven is om zoveel mogelijk correspondenties via dit kanaal te laten verlopen.

Gemeentelijke bijdrage 2019

De gemeentelijke bijdrage voor Cocensus bedraagt € 1,8 miljoen (2018: € 1,7 miljoen).

Welke producten worden geleverd

Programma 4 Leefbaarheid:

- Thema 4.2 Bereikbaarheid
- Thema 4.5 Parkeren

Programma 5 Duurzaamheid:

- Thema 5.1 Leefomgeving

Programma 6 Financiën:

- Overzicht Algemene dekkingsmiddelen.

Bedrijfsvoeringsorganisatie Halte Werk

Halte Werk is verantwoordelijk voor de uitvoering van de participatiewet en aanverwante regelingen op het gebied van inkomensondersteuning, arbeid gerelateerde participatie (IOAW, IOAZ, BBZ, Schuldhulpverlening, Minimabeleid) en Wet Kinderopvang voor de gemeente Alkmaar. Halte Werk voert voor de gemeenten Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk bovengenoemde werkzaamheden uit en is deelnemer in de gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoering organisatie (BVO) Halte Werk.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen voor 2019

Uitdaging is om meer inwoners met een uitkering te laten participeren in de samenleving. Wie kan werken wordt geholpen naar een betaalde baan. Voor wie werken niet tot de mogelijkheden behoort

wordt gevraagd naar vermogen te participeren door bijvoorbeeld het verrichten van vrijwilligerswerk, het volgen van een cursus, het zijn van mantelzorger en geholpen worden hun huishouden op orde te hebben en houden.

Het onderzoek naar het verkennen van het oprichten van een Participatiebedrijf zal in 2018 afgerond zijn. Er zal in 2019 een gefaseerd implementatieplan met verschillende scenario's ontwikkeld en uitgerold worden om samen met WNK de bovenstaande beleidsdoestelling waar te maken. Het ontwikkelen van een Jongerenloket 2.0, waarbij de integrale verbinding tussen inkomen werk studeren en wonen, nadrukkelijk voor alle jongeren een plek moet zijn zal van start gaan. In het Jongerenloket kan waar men hulp en ondersteuning kan krijgen op dit brede terrein in samenwerking met vele netwerkpartners.

Gemeentelijke bijdrage 2019

De totale bedrijfsvoeringskosten^[1] 2019 bedragen € 12.911.000. De gemeentelijke bijdrage 2019 aan deze bedrijfsvoeringskosten bedragen voor Alkmaar € 7,6 miljoen (2018: € 7,6 miljoen).

In de begroting van Halte werk schuilt nog wel een risico: er moeten in de aankomende jaren diverse investeringen gedaan worden op het vlak van personeelsbeleid, automatisering en huisvesting. Deze risico's worden door bestuur nader onderzocht, gespecificeerd en geprognoseerd voor de aankomende jaren. Indien dit na een bestuurlijke afweging noodzakelijk wordt geacht zal dit tot een hogere bijdrage van de gemeente Alkmaar leiden kunnen leiden.

Welke producten worden geleverd

Programma 2 Vitaliteit:

- Thema 2.6 Iedereen doet mee

B. Privaatrechtelijke deelnemingen

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

De gemeente is aandeelhouder van de BNG en heeft zeggenschap via het stemrecht op de BNG aandelen van de gemeente. De gemeenten en provincies heeft samen 50% van de aandelen in bezit. De andere helft is in bezit van het Rijk.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen 2019

Hiervoor wordt verwezen naar de site van de BNG (www.bng.nl).

Gemeentelijke ontvangen bijdrage 2019

De winst van de BNG wordt deels uitgekeerd aan de aandeelhouders. De winstuitkering kan van jaar op jaar fluctueren. De in deze begroting opgenomen dividenduitkering in het jaar 2019 (over de winst in het boekjaar 2018) is geraamd op € 273.000 en deze schatting is gebaseerd op de gemiddelde dividenduitkering in de afgelopen vier jaren.

Welke producten worden geleverd

Programma 6 Financiën:

- Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen

NV Houdstermaatschappij Gasbedrijf Kop Noord Holland (GKNH)

De gemeente is samen met 15 andere gemeenten aandeelhouder van de NV Houdstermaatschappij GKNH. Alkmaar bezit 834 van de 4.646 aandelen (17,95%) van deze houdstermaatschappij. In december 2017 is de houdstermaatschappij feitelijk gestopt met de activiteiten. De fiscale

^[1] Tot nu toe spraken we over "de kleine geldstroom". Dat brengt veel onduidelijkheid met zich mee. Vanaf heden wordt dit vervangen door de term bedrijfsvoeringskosten.

beheerlasten van de houdstermaatschappij wogen niet meer op tegen de opbrengsten. De aandelen Alliander die de houdstermaatschappij in haar bezit had, zijn op 18 december 2017 overgedragen aan de deelnemende gemeenten. De Gemeente Alkmaar is hierdoor weer rechtstreeks aandeelhouder geworden van Alliander.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen 2019

Na afwikkeling van de vennootschapsbelasting zal de houdstermaatschappij worden geliquideerd.

Gemeentelijke ontvangen bijdrage 2019

Geen bijdrage.

Welke producten worden geleverd

Programma 6 Financiën:

- Overzicht Algemene dekkingsmiddelen

Alliander NV

De gemeente Alkmaar is sinds 18 december 2017 weer rechtstreeks aandeelhouder van Alliander NV. De provincie Gelderland is met een belang van circa 45% de grootste aandeelhouder. Andere grote aandeelhouders zijn Friesland, Noord-Holland en Amsterdam. Circa 24% van de aandelen is direct of indirect in handen van kleine gemeentelijke aandeelhouders. Alkmaar bezit 760.743 van de 136.794.964 (2017) aandelen (0,56%).

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen voor 2019

Hiervoor wordt verwezen naar de site van Alliander (www.alliander.com).

Gemeentelijke ontvangen bijdrage 2019

De in deze begroting opgenomen dividenduitkering in het jaar 2019 (over de winst in het boekjaar 2018) is geraamd op € 473.000 en deze schatting is gebaseerd op de gemiddelde dividenduitkering in de afgelopen vier jaren (exclusief interim dividend).

Welke producten worden geleverd

Programma 6 Financiën:

- Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen

NV Houdstermaatschappij Energiebedrijf Zaanstreek Waterland (EZW)

De gemeente is samen met negen andere gemeenten aandeelhouder van de NV Houdstermaatschappij EZW. Alkmaar bezit 2.303 van de 108.786 aandelen (2,12%) in deze houdstermaatschappij. De aandelen Alliander die de houdstermaatschappij in haar bezit had zijn op 18 december 2017 overgedragen aan deelnemende gemeenten. De Gemeente Alkmaar is hierdoor weer rechtstreeks aandeelhouder geworden van Alliander.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen 2019

Na afwikkeling van de vennootschapsbelasting zal de houdstermaatschappij worden geliquideerd.

Gemeentelijke ontvangen bijdrage 2019

Geen bijdrage.

Welke producten worden geleverd

Programma 6 Financiën:

- Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen

Stadswerk072 NV

Stadswerk072 NV is een privaatrechtelijke deelneming in de vorm van een overheidsNV waarbij gemeente Alkmaar voor 100% aandeelhouder is. Op 18 oktober 2013 is Stadswerk072 NV opgericht. De organisatie is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte en afvalinzameling en -verwerking. Daarnaast realiseert Stadswerk072 projecten in de buitenruimte en levert een bijdrage aan andere doelstellingen van de gemeente op sociaal gebied en duurzaamheid.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen 2019

Per januari 2019 zijn de buitenwegen van de voormalige gemeenten Schermer en Graft-De Rijk in eigendom, beheer en onderhoud van Alkmaar. Het gaat om circa 130 km weg met bijbehorend areaal aan verkeersvoorzieningen, kunstwerken en groen. Er wordt een aanzet gemaakt met de transitie naar vuilniswagens die rijden op waterstof.

In het najaar vindt op basis van de uitkomsten van een onderzoek besluitvorming plaats over de verdere toekomst van Stadswerk072 NV.

Gemeentelijke bijdrage 2019

Stadswerk072 NV levert op basis van een dienstverleningsovereenkomst structurele diensten aan de gemeente. In de begroting 2019 is hiervoor een bedrag opgenomen van € 30,0 miljoen (2018: € 27,9 miljoen). Daarnaast voert de NV investeringsprojecten voor de gemeente uit met een volume van circa € 15,5 miljoen (2017: € 16 miljoen). Dit volume kan variëren. Daarnaast worden incidentele projecten uitgevoerd. Het volume daarvan varieert sterk.

Welke producten worden geleverd

Programma 3 Bedrijvigheid:

- Thema 3.1 Economie en toerisme

Programma 4 Leefbaarheid:

- Thema 4.2 Bereikbaarheid

Programma 5 Duurzaamheid:

- Thema 5.1 Leefomgeving

Alkmaar Sport NV

De NV Alkmaar Sport is op 5 december 2013 opgericht en is voortgekomen uit de verzelfstandiging van het gemeentelijke Sportbedrijf. In 2014 is ook de stichting Sportbureau opgegaan in Alkmaar Sport. De activiteiten van Alkmaar Sport bestaan onder andere uit het realiseren, beheren en op een efficiënte wijze zorg dragen voor het exploiteren van gemeentelijke sportvoorzieningen en -accommodaties. Daarnaast draagt Alkmaar Sport zorg voor de uitvoering van sportstimulering, verenigingsadvies en de (mede)organisatie van projecten en evenementen. De aandelen van Alkmaar Sport zijn voor 100% in handen van de gemeente.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen 2019

Als accenten voor het komende jaar zijn aan te geven: het stimuleren van gebruik sportaccommodaties, streven om bij nieuwbouw multifunctioneel te bouwen, combinatiefunctionarissen inzetten in buurten en wijken om doelgroepen te bereiken, ondersteuning evenementen c.q. verenigingen bij het organiseren van evenementen.

Gemeentelijke bijdrage 2019

In de begroting 2019 is voor de uitvoerende taken door Alkmaar Sport een bedrag opgenomen van € 9,3 miljoen incl. eventuele loon- en prijscompensatie (2018: € 9,2 miljoen).

Welke producten worden geleverd

Programma 2 Vitaliteit

- Thema 2.3 Sport

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V. (ONHN)

De gemeente Alkmaar is samen met de provincie Noord-Holland en de gemeenten in Noord-Holland Noord aandeelhouder van ONHN. ONHN is een uitvoeringsorganisatie voor stimulering van economische ontwikkeling in Noord-Holland Noord. Het is in 2006 opgericht en 1 januari 2007 van start gegaan. In 2017 is de samenwerking geëvalueerd waarna voor de jaren 2018-2024 een nieuwe samenwerkingsovereenkomst is ondertekend tussen alle hierboven genoemde partijen. Alkmaar bezit 3404 aandelen met een nominale waarde van € 1,00.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen 2019

Het doel van het ONHN is: een positief vestigings- en ondernemersklimaat in Noord-Holland Noord verder te ontwikkelen met als doel meer investeringen in regio Noord-Holland Noord en handhaving, en mogelijk uitbreiding, van werkgelegenheid. Het ONHN draagt bij aan de economische stimulering, innovatie, regiomarketing en talentontwikkeling (arbeidsmarkt). De nog aanwezige dochterbedrijven worden afgebouwd. Voor 2019 en de jaren daarna staat de uitwerking van het ambitiedocument 'Holland boven Amsterdam' op het programma.

Gemeentelijke bijdrage 2019

De jaarlijkse bijdrage in 2019 is € 231.000 (2018: € 248.000). In de volgende jaren wordt per jaar beoordeeld of indexatie van de jaarlijkse bijdrage wenselijk is.

Welke producten worden geleverd

Programma 3 Bedrijvigheid:

- Thema 3.1 Economie en toerisme

Coöperatie Parkeerservice U.A.

Op 4 december 2013 is gemeente Alkmaar lid geworden van de Coöperatie Parkeerservice U.A., een coöperatie die gespecialiseerd is in alle aspecten van parkeren. De leden zijn vertegenwoordigd in de Algemene Ledenvergadering (ALV).

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen 2019

In 2019 zijn 16 gemeenten lid. In het uitvoeringsplan 2020 zoals die door de leden is vastgesteld zijn voor 2019 de volgende majeure ontwikkelingen opgenomen:

- Implementeren dienstverleningsconcept, van inputgericht naar outcome gericht.
- Digitaliseren procesketen parkeerrechten, vervangen en uitbreiden E-Loket parkeren.

Gemeentelijke bijdrage 2019

In de begroting 2019 is voor de gemeentelijke bijdrage een bedrag opgenomen van € 2,9 miljoen (2018: € 2,9 miljoen).

Welke producten worden geleverd

Programma 4 Leefbaarheid:

- Thema 4.5 Parkeren

Duurzame Energie Coöperatie Regio Alkmaar U.A. (DECRA)

De DECRA is op 5 november 2014 opgericht en is een stimuleringsfonds dat zich richt op het aanjagen van duurzame energieprojecten in de regio en het investeren van de opbrengsten in nieuwe duurzame projecten. Het fonds is een middel om de lokale duurzaamheidsdoelstelling op

termijn te kunnen realiseren. Bij de financiering en participatie in projecten wordt door de coöperatie een ruime definitie van het begrip duurzaamheid gehanteerd. Aspecten zoals regionale werkgelegenheid en innovatie worden nadrukkelijk in de afweging meegenomen. Hierdoor kan een diversiteit aan duurzame projecten worden ontwikkeld.

Deelnemers zijn de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard, Heiloo, Uitgeest en HVC.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen 2019

In 2019 wil DECRA de realisatie van collectieve zonnepanelen op grote daken stimuleren. Dit gebeurt door onderzoek naar geschikte locaties, financieringsmogelijkheden, samenwerkingsverbanden met installatiebedrijven, leveranciers, energiecoöperaties, en de ontwikkeling van diverse businessmodellen.

Gemeentelijke bijdrage 2019

Geen gemeentelijke bijdrage.

Welke producten worden geleverd

Programma 5 Duurzaamheid:

- Thema 5.1 Leefomgeving

Overzicht Verbonden Partijen 2019

(Bedragen x € 1.000)

Nr.	Naam	Vestigings plaats	Openbaar belang (doel)	Jaarlijkse participanten- bijdrage 2019	Peildatum 1-1-2017		Peildatum 31-12-2017		Resultaat 2017
					Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	
Gemeenschappelijke regelingen									
1.	Werkvoorzieningsschap Noord-Kennemerland (WNK)	Alkmaar	Het uitvoeren van de vernieuwde Wet Sociale Werkvoorziening vanaf 2008.	n.v.t.	13	4.592	nihil	6484	-131
2.	Recreatiegebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer (Raum)	Haarlem	Wij ontwikkelen en beheren een aantrekkelijke groene omgeving. Centraal daarbij staat een goede balans tussen natuur en recreatie die de totale kwaliteit van de omgeving ten goede komt.	80	1.747	188	2096	99	185
3.	Recreatieschap Geestmerambacht	Haarlem	Als gemeenschappelijk openbaar lichaam invulling te geven aan: Het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de open-luchtrecreatie; het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu; het tot stand brengen en onderhouden van een landschap, dat is afgestemd op het hiervoor geformuleerde. Het gebied is aangegeven in de regeling.	206	5.805	2.513	7670	2453	456
4.	Verbrandingsinstallatie e.o. (VVI)	Alkmaar	Het behartigen van het belang van de verwerking van de door de deel-nemende gemeenten ingevolge de Afvalstoffenwet verkregen afvalstoffen.	n.v.t.	24	2072	22	2473	nihil
5.	Regionaal Historisch Centrum Alkmaar	Alkmaar	Het laten uitvoeren van de wettelijk verplichte taak tot beheer van het gemeentearchief.	979	114	505	196	461	98
6.	GGD Hollands Noorden	Schagen	Het gezamenlijk behartigen van belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de gezondheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.	3.756	57	10.099	-133	10490	-213

(Bedragen x € 1.000)

Nr.	Naam	Vestigings plaats	Openbaar belang (doel)	Jaarlijkse participanten- bijdrage 2019	Peildatum 1-1-2017		Peildatum 31-12-2017		Resultaat 2017
					Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	
Gemeenschappelijke regelingen(vervolg)									
7.	Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	Alkmaar	Het gezamenlijk behartigen van belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkings-gebied.	7.758	6.568	52.672	5269	55995	106
8.	Regionale uitvoeringsdienst Noord Holland Noord (RUD)	Hoorn	De regeling is getroffen ter ondersteuning van de deelnemers bij uitvoering van hun taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Dit zijn in elk geval taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.	1.309	902	3.450	2133	5393	1.233
9.	Cocensus	Alkmaar	Uitvoeren van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) alsmede de heffing en de invordering van diverse gemeentelijke belastingen.		215	6.956	200	5587	200
10.	Bedrijfsvoeringsorga-nisatie Halte Werk	Alkmaar	Het uitvoeren van de Participatiewet en daaraan verwante regelingen.	7.600	Nihil	10.208	Nihil	5587	119
Privaatrechtelijke deelnemingen									
11.	Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Den Haag	Uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van de overheden.	n.v.t.	4.486.000	149.483.000	4953000	135041000	393.000
12.	Alliander	Amsterdam	Uitoefening van het energienetwerkbedrijf met het zorgen voor een betaalbare, betrouwbare en bereikbare energievoorziening in een groot deel van Nederland. De aandeelhouders zijn gemeenten en provincies.	n.v.t.	3.864	3.871	3942	4127	203

(Bedragen x € 1.000)

Nr.	Naam	Vestigings plaats	Openbaar belang (doel)	Jaarlijkse participanten- bijdrage	Peildatum 1-1-2017		Peildatum 31-12-2017		Resultaat 2017
					Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	
2019									
13.	Stadswerk NV	Alkmaar	Het inrichten, beheren en onderhouden van de openbare ruimte, afvalinzameling en -verwerking en zorgen voor snelle, adequate en efficiënte dienstverlening	n.v.t[1].	2.839	10.500	1)	1)	1)
14.	Alkmaar Sport NV	Alkmaar	Alkmaar Sport moet zorgen dat zoveel mogelijk mensen in de regio sporten omdat het leuk, gezellig en gezond is.	n.v.t[2].	1.092	4.794	1055	5349	63
15.	Ontwikkelingsbedrijf Noord Holland Noord NV	Alkmaar	Het versterken van de strategische organisatie van en onderlinge afstemming tussen ondernemers, onderwijsinstellingen, kennisinstellingen en lokale en provinciale overheden in de regio Noord-Holland Noord ten einde een positief vestigings- en ondernemersklimaat in Noord-Holland Noord te ontwikkelen. Het bevorderen van samenhang in Noord-Holland Noord zodat de regio effectief kan handelen bij samenwerkings-mogelijkheden met andere regio's in Nederland of daarbuiten.		889	2.087	806	1962	-84
16.	Coöperatie Parkeerservice U.A.	Amersfoort	De coöperatie is gespecialiseerd in alle aspecten van parkeren	n.v.t[3].	242	81	1)	1)	1)
17.	Coöperatie "Coöperatief Stimuleringsfonds Duurzame Energie Coöperatie Regio Alkmaar U.A"	Alkmaar	De coöperatie heeft als doel te voorzien in bepaalde (economische) producten of diensten van haar leden, krachtens met hen gesloten 'Leden Inbreng Overeenkomsten', in het bedrijf dat voor hun behoefte uitoefent of doet uitoefenen, met betrekking tot de doelen zoals opgenomen in artikel 2.1 van de oprichtingsakte van de coöperatie.	n.v.t.	462	6	512	4	12

[1] Betreft bijdrage voor dienstverleningsovereenkomst

[2] Betreft bijdrage voor dienstverleningsovereenkomst

[3] Betreft bijdrage voor dienstverleningsovereenkomst

1) ten tijde van het opmaken van paragraaf 'Verbonden partijen (september 2018) waren deze gegevens (nog) niet bekend.

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

Op 8 mei 2018 is de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) 2018 door de gemeenteraad vastgesteld. De MPG geeft informatie over de actuele voortgang van de grondexploitaties. In de MPG wordt teruggekeken op het afgelopen jaar en vooruitgekeken naar de komende jaren. De te verwachten ontwikkelingen zijn financieel vertaald. De begroting 2019 is gebaseerd op de prognoses van kosten en baten uit de MPG 2018.

Voor informatie over het gemeentelijk grondbeleid en nadere informatie per project wordt verwezen naar de MPG 2018. In deze paragraaf Grondbeleid van de begroting 2019 worden, naast de (verplichte) cijfermatige overzichten, alleen de actualiteiten per plan gemeld. Voor risico's omtrent grondexploitaties wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen.

De commissie BBV (Besluit begroting en verantwoording) legt de afbakening, definiëring en verslaggevingsregels rondom grondexploitaties vast. Een wijziging in 2017 die van invloed is op de grondexploitaties is een aanscherping van de wijze van tussentijdse winstneming. Dit betekent dat wij gehouden zijn aan de "percentage of completion" (poc) methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Een positieve of negatieve stand van de boekwaarde speelt geen rol in de poc-methode. Deze methode wijkt iets af van onze Nota Grondbeleid, waarbij bijvoorbeeld alleen tussentijds winst genomen mocht worden als het geraamde positieve resultaat groter was dan € 1 miljoen. Bovendien werd geen tussentijdse winst genomen als de grondexploitatie nog een negatieve boekwaarde had. Onze Nota Grondbeleid moet op dit punt worden geactualiseerd.

GRONDEXPLOITATIES / BOUWGROND IN EXPLOITATIE (BIE)

De gemeente heeft in 2019 zeven actieve grondexploitaties met de volgende geraamde planresultaten:

Exploitatieresultaat	EW	CW	Afsluiting
Boekelermeer Zuid	4.548.000	2.436.000	2032
Frederik Hendriklaan	1.362.000	1.316.000	2019
Jaagpad Oost	0	0	2021
Stompetoren Dorpshart	-801.000	-747.000	2021
Vroonermeer Noord*	2.031.000	1.835.000	2023
Olympiapark	0	0	2020
Woongebied De Pauw	2.182.000	2.071.000	2020
Totaal	12.270.000	9.790.000	
EW = Eindwaarde, CW = Contante waarde per 01-01-2018			

* positief saldo van de grondexploitatie (markt) komt ten goede van de kwalitatieve verbeteringen binnen het project.

Op basis van de fasering en geraamde planresultaten in de MPG 2018 worden in de periode 2019-2022 de volgende plannen afgesloten met de volgende planresultaten:

Afsluiting grondexploitaties	2019	2020	2021	2022
Boekelermeer Zuid				
Frederik Hendriklaan	190.000			
Jaagpad Oost			0	
Stompetoren Dorpshart			-801.000	

Olympiapark		0		
Woongebied De Pauw	1.150.000	480.000		
Totaal	1.340.000	480.000	-801.000	0
Inzet verliesvoorziening			807.000	
Resultaat na inzet voorziening	1.340.000	480.000	6.000	0

Reserves, voorzieningen en langlopende verplichtingen

Voor het grondbeleid worden de volgende reserves en voorzieningen aangehouden.

1. De voorzieningen Nog te maken kosten van uitgenomen bestemmingsplannen:

	Saldo
Uitgenomen Bestemmingsplan (UBP)	01-01-2019
Viaanse Molen	30.000
Vaart	100.000

2. Een bijdrage uit de reserve Stomptoren Dorpshart ter hoogte van € 745.000.
3. Reserve grondexploitatie Boekelermeer € 1.018.000.

Uitgangspunt is dat risico's van grondexploitaties opgenomen zijn in de benodigde weerstandscapaciteit.

ACTUALITEITEN PER PLAN

BOUWGROND IN EXPLOITATIE (BIE)

- Boekelermeer Zuid 2

In de grondexploitatie wordt voor 2019 een grondverkoop van in totaal twee hectare voorzien. De grondverkoop in 2018 lijkt voorsnog achter te lopen op de geraamde uitgifte. Dat is voorsnog geen reden tot aanpassing. De dynamiek op de grondmarkt is waarneembaar toegenomen. De verwachting is dat de economie blijft aantrekken en de uitvoering van de afslag A9 een positieve invloed op de gronduitgiftes zal hebben.

- Jaagpad Oost

Dit betreft een particuliere ontwikkeling. De grondexploitatie heeft betrekking op een grondruil en een exploitatiebijdrage voor de gemeentelijke inzet. Met de nieuwe eigenaar/ontwikkelaar is een koop/exploitatieovereenkomst gesloten waarbij uitgangspunt is dat alle kosten van de gemeente op de ontwikkelaar worden verhaald. De ontwikkelaar hoopt in 2019 te kunnen starten met de eerste fase.

- Stomptoren Dorpshart

Het terrein wordt door de gemeente bouwrijp gemaakt en de eerste bouwkavels worden eind 2018 aan de ontwikkelende partijen verkocht. Oplevering van de woningen en supermarkt wordt voorzien in 2019/2020.

- Frederik Hendriklaan

Frederik Hendriklaan 45-57 is een voormalige schoollocatie. Via een openbare selectie is een ontwikkelaar geselecteerd waarna de benodigde planologische procedures zijn doorlopen. De ontwikkelaar hoopt in het eerste helft van 2019 te starten met de bouw.

- Vroonermeer Noord

In de Vroonermeer Noord worden in totaal circa 750 woningen gerealiseerd, verdeeld over vier fasen. In 2018 is gestart met het woonrijp maken van fase 2 en het bouwrijp maken van fase 3. De levering van de bouwrijpe gronden aan de marktpartijen zullen eind 2018, dan wel begin 2019 plaatsvinden. Hiermee loopt het project volgens planning (afsluiting 2023). Mocht het project zich op eenzelfde manier voort blijven zetten dan zal de gemeentelijke garantstelling van € 900.000 niet ingezet hoeven te worden.

- Olympiapark

Het totale programma van deze grondexploitatie bevat vier hectare uitgeefbare kavels. In 2018 is een perceel grond verkocht voor een horecafunctie. In hetzelfde jaar zijn de voorbereidingen gestart voor aanpassingen aan de Olympiaweg (aanleg groenstrook met wandelpad) en de herinrichting van het parkeerterrein voor het wielerpaleis. Uitvoering zal plaatsvinden in 2019. Voor alle resterende kavels worden de realisatiemogelijkheden verkend met diverse initiatiefnemers. Het resultaat van de grondexploitatie wordt ingezet voor de realisatie van het groenblauwe raamwerk.

- Woongebied De Pauw

Het plan (142 woningen in diverse categorieën) wordt van zuid naar noord in vier fasen ontwikkeld. Fase 1 is inmiddels afgerond. In 2018 levert BPD de woningen op van fase 2. In de eerste helft van 2019 worden de uit te geven percelen van fase 3 en fase 4 geleverd aan ontwikkelaar De Realisatie. Deze partij kwam als beste uit de bus bij een openbare inschrijving. Naar verwachting zullen in diezelfde periode ook de zes vrije kavels door de gemeente aan particulieren worden uitgegeven. Afsluiting zal plaatsvinden in 2020.

UITGENOMEN BESTEMMINGSPLANNEN (UBP)

- Viaanse Molen

Grondexploitatie Viaanse Molen is in 2018 gereed. Het laatste perceel grond is verkocht. Voor de afrondende werkzaamheden is een UBP gevormd (€30.000).

- Vaart

In 2018 is de laatste vrije kavel verkocht. Tevens is het gehele gebied woonrijp gemaakt. Afsluiting van de grondexploitatie vindt plaats bij de jaarrekening 2018 waarbij tevens een UBP gevormd is voor nog resterende werkzaamheden (€ 100.000).